

INSTYTUT BADAŃ NAD GOSPODARKĄ RYNKOWĄ

**ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW
I PODREGIONÓW POLSKI 2009**

OPRACOWANIE POD REDAKCJĄ

MARCINA NOWICKIEGO

AUTORZY

ANNA HILDEBRANDT

MARCIN NOWICKI

PRZEMYSŁAW SUSMARSKI

MACIEJ TARKOWSKI

GDAŃSK 2009

REDAKCJA

MARCIN NOWICKI

ZESPÓŁ AUTORSKI

ANNA HILDEBRANDT

MARCIN NOWICKI

PRZEMYSŁAW SUSMARSKI

MACIEJ TARKOWSKI

© INSTYTUT BADAŃ NAD GOSPODARKĄ RYNKOWĄ
80-227 GDAŃSK, UL. DO STUDZIENKI 63
TEL. (0-58) 524 49 00
FAX (0-58) 524 49 08
IBNGR@IBNGR.EDU.PL
WWW.IBNGR.EDU.PL

ISBN 978-83-7615-040-6

OPRACOWANIE WYKONANE W INSTYTUCIE BADAŃ NAD GOSPODARKĄ RYNKOWĄ
W RAMACH WSPÓŁPRACY Z FUNDACJĄ KONRADA ADENAUERA

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

SPIS TREŚCI

1. STRESZCZENIE.....	5
2. WSTĘP.....	9
4. CEL, ZAKRES I METODY BADAŃ.....	11
4.1. CEL RAPORTU.....	11
4.2. ZAKRES RAPORTU	11
4.3. DANE ŹRÓDŁOWE I METODY BADAŃ	13
5. CZYNNIKI ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ W UJĘCIU REGIONALNYM	15
5.1. DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTOWA.....	15
5.2. ZASOBY PRACY.....	15
5.3. CHŁONNOŚĆ RYNKU	16
5.4. INFRASTRUKTURA GOSPODARCZA	16
5.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	17
5.6. POZIOM ROZWOJU GOSPODARCZEGO	17
5.7. STAN ŚRODOWISKA.....	18
5.8. POZIOM BEZPIECZEŃSTWA POWSZECHNEGO	18
5.9. AKTYWNOŚĆ WOJEWÓDZTW WOBEC INWESTORÓW	19
6. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA PODREGIONÓW	21
6.1. DZIAŁALNOŚĆ PRZEMYSŁOWA	21
6.2. DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	27
6.3. DZIAŁALNOŚĆ ZAAWANSOWANA TECHNOLOGICZNIE	34
7. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW	41
7.1. ZNACZENIE POSZCZEGÓLNYCH CZYNNIKÓW LOKALIZACJI	41
7.2. ZASOBY I KOSZTY PRACY	41
7.3. AKTYWNOŚĆ WOBEC INWESTORÓW	43
7.4. DOSTĘPNOŚĆ TRANSPORTOWA.....	45
7.5. CHŁONNOŚĆ RYNKU.....	47
7.6. INFRASTRUKTURA GOSPODARCZA.....	50
7.8. BEZPIECZEŃSTWO POWSZECHNE	53
7.9. ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA – UJĘCIE SYNTETYCZNE	55

1. Streszczenie

Raport jest piątym z rzędu opracowaniem, którego celem jest określenie różnic w atrakcyjności inwestycyjnej województw i podregionów. Atrakcyjność inwestycyjna jest rozumiana jako zdolność skłonienia do inwestycji poprzez oferowanie kombinacji korzyści lokalizacji możliwych do osiągnięcia w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej. Obszary oferujące optymalną kombinację czynników lokalizacji stwarzają zarazem najlepsze warunki dla funkcjonowania przedsiębiorstw, czym przyciągają inwestorów.

Podobnie, jak w latach 2005–2008 dokonano syntetycznej oceny atrakcyjności inwestycyjnej województw oraz oceny atrakcyjności podregionów w trzech kategoriach: działalności przemysłowej usługowej i zaawansowanej technologicznie. W tym celu przeanalizowano kilkadziesiąt zmiennych – będących podstawą dla oceny przestrzennego zróżnicowania poszczególnych korzyści (czynników) lokalizacji takich jak: dostępność transportowa, koszty pracy, wielkość i jakość zasobów pracy, chłonność rynku zbytu, poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej i społecznej, poziom rozwoju gospodarczego, poziom bezpieczeństwa powszechnego. W zależności od rodzaju działalności gospodarczej nadano im różne wagi.

Ponadprzeciętna atrakcyjność inwestycyjna cechuje osiem województw. Wyraźnym liderem atrakcyjności inwestycyjnej nadal pozostaje województwo śląskie. Wysoka atrakcyjność inwestycyjna charakteryzuje województwa dolnośląskie i mazowieckie. Grupę regionów o wyraźnie ponadprzeciętnej atrakcyjności stanowią województwa wielkopolskie i małopolskie. Nieznacznie ponadprzeciętna atrakcyjność cechuje trzy regiony: zachodniopomorskie, pomorskie i łódzkie. Wszystkie wymienione regiony zajmują wysokie lub przeciętne pozycje w większości aspektów atrakcyjności inwestycyjnej. Konfiguracja tych atutów jest jednak dość zróżnicowana.

Najwyższa atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej charakteryzuje przede wszystkim obszary położone w południowej części Polski – na Dolnym i Górnym Śląsku oraz w zachodniej Małopolsce. Wyróżniają się one długimi tradycjami przemysłowymi, a co za tym idzie dobrze rozwiniętym sektorem przedsiębiorstw produkcyjnych, specjalistycznym rykiem pracy oraz względnie dobrą dostępnością transportową. Poza omawianymi obszarami położone są jedynie cztery podregiony: łódzki, poznański, bydgosko-toruński i tarnobrzesci. To także obszary stosunkowo silnie zindustrializowane oraz cechujące się dobrą dostępnością transportową.

Najwyższym poziomem atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności usługowej cechują się głównie podregiony o charakterze metropolitalnym. Ich ośrodkami są największe polskie miasta. Dysponują one chłonnymi rynkami zbytu, bardzo dobrą dostępnością transportową, dużymi zasobami wysoko wykwalifikowanych pracowników i dobrze rozwiniętą infrastrukturą gospodarczą.

Grupę podregionów cechującą się najwyższym poziomem atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności zaawansowanej technologicznie zdominowały podregiony o charakterze metropolitalnym. To tam koncentruje się infrastruktura oraz kadra badawczo-rozwojowa. Zasoby rynku pracy obejmują specjalistów wykształconych zarówno w lokalnych ośrodkach akademickich, jak i zachęconych do migracji poprzez dobre warunki życia, w tym rozwiniętą infrastrukturę i intensywną działalność kulturalną.

Tabela 1. Atrakcyjność inwestycyjna województw w 2009 r.

	Wagi	Dostępność transportowa		Zasoby i koszty pracy		Rynek zbytu		Infrastruktura gospodarcza		Infrastruktura społeczna		Bezpieczeństwo powszechne		Aktywność województw wobec inwestorów		Atrakcyjność inwestycyjna województw	
		Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga
		20		25		15		10		5		5		20			
1	Śląskie	0,37	6	1,41	1	1,35	2	1,45	1	2,18	1	-1,11	16	0,23	5	0,87	1
2	Dolnośląskie	0,45	4	0,04	6	0,62	4	1,01	2	0,93	3	-0,99	15	1,99	1	0,69	2
3	Mazowieckie	0,47	3	-0,26	12	1,67	1	0,69	3	0,32	4	-0,45	11	1,32	3	0,60	3
4	Wielkopolskie	0,52	1	0,13	4	-0,10	9	0,35	4	-0,51	10	0,40	6	1,42	2	0,43	4
5	Małopolskie	0,24	8	0,47	2	0,56	5	0,17	5	1,74	2	-0,13	9	-0,13	7	0,32	5
6	Zachodniopomorskie	0,43	5	-0,17	9	0,03	8	-0,34	11	0,01	6	-0,50	13	0,42	4	0,07	6
7	Pomorskie	-0,15	11	-0,19	10	0,8	3	-0,14	7	0,10	5	-0,98	14	0,20	6	0,02	7
8	Łódzkie	0,23	9	0,22	3	-0,11	10	0,01	6	-0,24	7	-0,29	10	-0,21	8	0,02	8
9	Lubuskie	0,49	2	-0,2	11	0,04	7	-0,21	9	-0,25	9	-0,50	12	-0,53	11	-0,11	9
10	Opolskie	0,27	7	-0,27	13	0,06	6	-0,15	8	-0,64	14	0,30	7	-0,38	10	-0,11	10
11	Kujawsko-Pomorskie	0,08	10	0,04	5	-0,38	11	-0,51	14	-0,24	8	-0,06	8	-0,64	13	-0,22	11
12	Warmińsko-Mazurskie	-0,5	13	-0,29	14	-0,65	13	-0,43	13	-0,52	11	0,47	5	-0,32	9	-0,38	12
13	Podkarpackie	-0,67	14	-0,02	7	-1,00	14	-0,26	10	-0,62	13	1,48	1	-0,56	12	-0,38	13
14	Świętokrzyskie	-0,26	12	-0,1	8	-1,25	16	-0,69	16	-0,61	12	0,79	3	-1,18	16	-0,56	14
15	Podlaskie	-1,18	16	-0,47	16	-0,53	12	-0,41	12	-0,69	15	0,85	2	-0,77	14	-0,62	15
16	Lubelskie	-0,78	15	-0,34	15	-1,1	15	-0,52	15	-0,98	16	0,72	4	-0,88	15	-0,65	16

Źródło: Atrakcyjność inwestycyjna województw w 2009 r.

2. Wstęp

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową (IBnGR) od pięciu lat systematycznie analizuje zagadnienie przestrzennego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej Polski dla inwestorów zagranicznych. Rezultatem poprzednich badań były cztery edycje raportu pt. „Atrakcyjność inwestycyjna województw i podregionów Polski”.

W obecnej edycji kontynuujemy nasze oceny podtrzymując zasadę, w myśl której nadrzędnym celem raportu jest jak najwierniejsze oddanie przestrzennego zróżnicowania stanu atrakcyjności inwestycyjnej w danym przekroju czasowym. Jej utrzymanie wymaga czasem dokonania pewnych modyfikacji metod badawczych, dotyczących przede wszystkim doboru wskaźników i ich wag, w zależności od ewolucji preferencji inwestorów i zmian społeczno-gospodarczych zachodzących w województwach. Jednocześnie, w celu zachowania porównywalności wyników kolejnych raportów, przyjęto założenie, że modyfikacje metod badawczych powinny być ograniczone do takiego stopnia, który umożliwi analizę zmian wartości syntetycznych wskaźników atrakcyjności inwestycyjnej w poszczególnych latach.

Podobnie jak w raportach z lat 2005–2008 dokonano syntetycznej oceny atrakcyjności inwestycyjnej województw oraz oceny atrakcyjności podregionów w trzech kategoriach:

- ⇒ działalności przemysłowej,
- ⇒ działalności usługowej,
- ⇒ działalności zaawansowanej technologicznie.

Dzięki przyjęciu opisanych powyżej założeń oraz wypracowanej metodyce badawczej możliwe jest śledzenie zmian w przestrzennym zróżnicowaniu atrakcyjności inwestycyjnej polskich województw dla inwestorów zagranicznych. Ich odzwierciedleniem są zmiany lokat zajmowanych przez poszczególne obszary w prezentowanych rankingach atrakcyjności dla lat 2005–2009. Niestety, w związku ze znaczącą zmianą liczby, a co za tym idzie granic podregionów, jaka miała miejsce na początku 2008 r. możliwości porównywania zmian atrakcyjności inwestycyjnej podregionów ograniczone są do jednego roku wstecz. Z drugiej jednak strony, obraz atrakcyjności inwestycyjnej uzyskany dla nowego układu podregionów wydaje się lepiej odzwierciedlać strukturę funkcjonalno-przestrzenną kraju.

Badania zostały zrealizowane przez zespół autorski IBnGR. Publikacja niniejszego raportu oraz organizacja konferencji promującej jego wyniki była możliwa dzięki współpracy IBnGR z Fundacją Konrada Adenauera.

4. Cel, zakres i metody badań

4.1. Cel raportu

Celem raportu jest:

- ⇒ identyfikacja terytorialnych różnic w poziomie atrakcyjności inwestycyjnej oraz gradacja województw i podregionów pod tym względem,
- ⇒ wskazanie mocnych i słabych stron poszczególnych jednostek w zakresie czynników atrakcyjności inwestycyjnej,
- ⇒ analiza zmian atrakcyjności inwestycyjnej województw i podregionów.

4.2. Zakres raportu

Merytoryczny zakres raportu wyznacza pojęcie atrakcyjności inwestycyjnej. Jest ona rozumiana jako zdolność skłonienia do inwestycji poprzez oferowanie kombinacji korzyści lokalizacji możliwych do osiągnięcia w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej. Wynikają one ze specyficznych cech obszaru, w którym rozwijana jest działalność gospodarcza. Korzyści te określane są mianem czynników lokalizacji. O atrakcyjności inwestycyjnej danego obszaru decyduje zatem zestaw czynników lokalizacji. Obszary oferujące optymalną kombinację czynników lokalizacji są atrakcyjne inwestycyjnie, gdyż pozwalają na redukcję nakładów inwestycyjnych i bieżących kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa, ułatwiają maksymalizację zysków oraz zmniejszając ryzyko niepowodzenia inwestycji.

Różnorodność i specyfika działalności gospodarczej kształtuje odmienne preferencje lokalizacyjne. Nie można, zatem mówić o absolutnej atrakcyjności inwestycyjnej obszarów. W zawiązku z tym jej ocena przeprowadzona została dwutorowo:

- ⇒ w odniesieniu do podregionów w aspekcie czynników lokalizacji dla trzech najistotniejszych, z punktu widzenia inwestorów zagranicznych, rodzajów działalności gospodarczej – przemysłowej, usługowej i zaawansowanej technologicznie,
- ⇒ w odniesieniu do województw w aspekcie uniwersalnych czynników lokalizacji.

Zakres merytoryczny opracowania uwarunkowany jest:

- ⇒ koniecznością zastosowania szerokiego spektrum wskaźników opisujących możliwie dokładnie poszczególne czynniki lokalizacji,
- ⇒ koniecznością doboru różnych wag poszczególnych czynników lokalizacji, podkreślając ich różne znaczenie dla lokalizacji odmiennych inwestycji.

Biorąc pod uwagę wymienione uwarunkowania, przeanalizowano kilkadziesiąt zmiennych będących podstawą dla oceny przestrzennego zróżnicowania poszczególnych korzyści (czynników) lokalizacji takich jak: dostępność transportowa, koszty pracy, wielkość i jakość zasobów pracy, chłonność rynku zbytu, poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej i społecznej, poziom rozwoju gospodarczego, poziom bezpieczeństwa powszechnego. W zależności od rodzaju działalności gospodarczej nadano im różne wagi.

Tabela 2. Czynniki i ich znaczenie dla atrakcyjności inwestycyjnej podregionów i województw

Czynniki	Podregiony			Województwa
	Przemysł	Usługi	Zaawansowane technologie	
	Wagi (w proc.)			
Dostępność transportowa	20	10	20	20
Koszty pracy	15	15		25
Wielkość i jakość zasobów pracy	40	25	30	
Chłonność rynku zbytu		20	10	15
Poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej	15	10	10	10
Poziom rozwoju infrastruktury społecznej			10	5
Poziom rozwoju gospodarczego	2	5	5	
Stopień ochrony i stan środowiska przyrodniczego	5	7	7	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	3	8	8	5
Aktywność regionów wobec inwestorów				20
łącznie	100	100	100	100

Źródło: Opracowanie IBnGR.

Przestrzenny zakres raportu obejmują Polskę w podziale na:

- ⇒ 16 województw,
- ⇒ 54 podregiony (formalnie jest ich 66, ale dla potrzeb raportu podregiony-duże miasta, takie jak: Katowice, Kraków, Łódź, Poznań, Szczecin, Trójmiasto, Warszawa, Wrocław połączono z jednostkami otaczającymi, funkcjonalnie powiązаныmi z tymi miastami).

Zakres czasowy wyznacza dostępność możliwie najnowszych danych. Z uwagi na różną, w zależności od rodzaju danych, inercję, z jaką są publikowane, w raporcie wykorzystano dane z lat:

- ⇒ 2007 – wielkości i struktury wartości dodanej oraz nakładów inwestycyjnych
- ⇒ 2008 – dla większości wskaźników pochodzących z systemu statystyki publicznej,
- ⇒ 2009 – głównie w przypadku dostępności transportowej, aktywności wobec inwestorów, bezrobocia, wolnych terenów w specjalnych strefach ekonomicznych.

4.3. Dane źródłowe i metody badań

W raporcie wykorzystano dane ilościowe pochodzące głównie z systemu statystyki publicznej uzupełnione o dane i informacje pochodzące z innych źródeł. Przede wszystkim korzystano z:

- ⇒ Banku Danych Regionalnych GUS,
- ⇒ danych Państwowej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych,
- ⇒ danych z podmiotów zarządzających specjalnymi strefami ekonomicznymi,
- ⇒ informacji z Wydziałów Promocji Handlu i Inwestycji (WPHil) Ambasad RP w krajach o największym udziale w inwestycjach zagranicznych w Polsce.

Zasadnicza metoda oceny atrakcyjności inwestycyjnej pozostała niezmienną. Wykorzystano procedurę klasyfikacji pseudojednocechowej. Jej zastosowanie powoduje, że ocena atrakcyjności ma charakter względny. Punktem odniesienia jest wartość średnia dla zbioru województw lub podregionów.

W niniejszej edycji raportu dokonano jedynie minimalnych, technicznych modyfikacji zestawu wskaźników. Wypracowana w toku wcześniejszych badań metoda badawcza wykorzystuje dostępne obecnie źródła danych. W tym względzie nie pojawiły się nowe możliwości. Wyzwaniem dla badań atrakcyjności inwestycyjnej jest niewątpliwie obserwowane globalne przesilenie gospodarcze. W chwili obecnej, jest jednak zbyt wcześnie na wyciąganie wniosków, które można by zoperacjonalizować na poziomie regionalnym i wykorzystać w niniejszym raporcie. Jedyną poważniejszą zmianą był powrót, w zakresie analizy aktywności województw, do oceny bazującej na informacjach pozyskanych z PAIiZ oraz WPHil.

5. Czynniki atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu regionalnym

5.1. Dostępność transportowa

Rola dostępności transportowej w kształtowaniu atrakcyjności wiąże się z:

- ⇒ umożliwieniem dostaw i obniżeniem kosztów dostaw surowców i komponentów niezbędnych do produkcji,
- ⇒ umożliwieniem dostaw i obniżeniem kosztów dostarczenia produktów finalnych do odbiorców,
- ⇒ zapewnieniem warunków transportu pasażerskiego umożliwiającego bezpośrednie spotkania z dostawcami, współpracownikami, klientami, doradcami.

Przyjmując wymienione kryteria, wzięto pod uwagę strukturę kierunkową polskiego handlu zagranicznego, rolę stolicy kraju i miast wojewódzkich, jako ośrodków gospodarczych, rynków zbytu i węzłów komunikacyjnych.

W zależności od rodzaju działalności gospodarczej poszczególne elementy dostępności komunikacyjnej mają inne znaczenie. Na przykład dla działalności przemysłowej zasadnicze znaczenie ma dostępność transportem drogowym, a także poziom rozwoju sektora transportu i logistyki, podczas gdy w przypadku działalności zaawansowanej technologicznie duże znaczenie ma obecność portu lotniczego.

5.2. Zasoby pracy

Zasoby pracy kształtują atrakcyjność inwestycyjną umożliwiając:

- ⇒ zatrudnienie odpowiedniej liczby pracowników,
- ⇒ zatrudnienie pracowników o pożądanym poziomie umiejętności zawodowych i doświadczeniu,
- ⇒ zatrudnienie pracowników spełniających oczekiwania pracodawców w zakresie cech osobistych (sumienność, odpowiedzialność, uczciwość, inicjatywa),
- ⇒ ponoszenie kosztów pracy gwarantujących rentowność inwestycji.

Oceniając zasoby pracy województw i podregionów pod uwagę wzięto następujące czynniki:

- ⇒ liczba pracujących,
- ⇒ bezrobotnych,
- ⇒ liczba wolnych miejsc pracy,
- ⇒ napływ absolwentów szkół średnich i wyższych,
- ⇒ wysokość wynagrodzeń.

Analiza wyżej wymienionych aspektów pozwoliła zarówno na ilościową, jak i jakościową ocenę zasobów pracy. W zależności od rodzaju działalności gospodarczej potencjalni inwestorzy poszukują odmiennych cech zasobów pracy. W przypadku działalności produkcyjnej poszukiwani są przede wszystkim absolwenci zasadniczych szkół zawodowych, podczas gdy działalność usługowa w większym stopniu opiera się na pracy osób z wykształceniem średnim lub wyższym.

5.3. Chłonność rynku

Chłonność rynku kształtuje atrakcyjność inwestycyjną wyznaczając możliwości sprzedaży przez potencjalnego inwestora dóbr i usług na rynku regionalnym. Im jest ona większa tym możliwe do osiągnięcia korzyści skali rosną, dzięki czemu poniesione nakłady inwestycyjne szybciej zostaną zwrócone. Wysoka chłonność rynku regionalnego pozwala również ograniczyć koszt finalny dobra poprzez redukcję kosztów transportu.

Dla potrzeb oceny atrakcyjności inwestycyjnej określono następujące elementy chłonności rynku:

- ⇒ wielkość rynku zbytu,
- ⇒ zamożność gospodarstw domowych,
- ⇒ wydatki inwestycyjne przedsiębiorstw,
- ⇒ wydatki inwestycyjne pozostałych instytucji.

W zależności od rodzaju działalności gospodarczej chłonność rynku regionalnego ma odmienne znaczenie. Rola tego czynnika jest z reguły mniejsza w przypadku działalności przemysłowej, której produkty dystrybuowane są na wielu rynkach. Natomiast w przypadku usług, których sprzedaż odbywa się głównie na rynkach lokalnych i wymaga bezpośredniego kontaktu z klientem, chłonność regionalnego rynku zbytu ma duże znaczenie.

5.4. Infrastruktura gospodarcza

Wpływ infrastruktury gospodarczej na poziom atrakcyjności inwestycyjnej wiąże się z usprawnieniem procesu realizacji inwestycji, jak i jej dalszego funkcjonowania. W analizie atrakcyjności inwestycyjnej uwzględniono takie elementy infrastruktury jak:

- ⇒ gęstość instytucji otoczenia biznesu,
- ⇒ obecność ośrodków naukowo-badawczych,

- ⇒ liczba imprez targowo-wystawienniczych,
- ⇒ funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych.

Poszczególne elementy odgrywają różne role w lokalizacji analizowanych rodzajów działalności gospodarczej. W przypadku działalności produkcyjnej istotna jest obecność wolnych terenów inwestycyjnych w specjalnych strefach ekonomicznych. Z kolei działalność zaawansowana technologicznie lokalizowana jest z reguły w regionach, w których funkcjonują ośrodki naukowo-badawcze.

5.5. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura społeczna w pośredni sposób wpływa na poziom atrakcyjności inwestycyjnej poprzez:

- ⇒ kształtowanie korzystnych warunków życia, przyciągających imigrantów, co umacnia wielkość i jakość zasobów pracy,
- ⇒ tworzenie klimatu otwartości w wymianie poglądów, sprzyjającego kreatywności i innowacjom,
- ⇒ ułatwienie organizacji szkoleń, konferencji, spotkań z klientami.

Analizując atrakcyjność inwestycyjną pod uwagę wzięto takie elementy infrastruktury społecznej jak:

- ⇒ liczba i aktywność instytucji kultury takich jak: teatry, kina, domy kultury,
- ⇒ nasycenie infrastrukturą hotelową i gastronomiczną.

Infrastruktura społeczna ma istotne znaczenie dla lokalizacji działalności usługowej, a w szczególności zaawansowanej technologicznie, gdyż ta w największym stopniu jest zależna od dostępności wysokiej jakości kapitału ludzkiego i klimatu społecznego sprzyjającego innowacjom.

5.6. Poziom rozwoju gospodarczego

Wpływ poziomu rozwoju i struktury gospodarki na atrakcyjność inwestycyjną wiąże się przede wszystkim z występowaniem środowiska gospodarczego na odpowiadającym inwestorowi poziomie rozwoju technicznego, umożliwiającym nawiązanie kooperacji w zakresie niezbędnych usług jak i dostaw, zapewniających optymalne funkcjonowanie inwestycji.

Analizując poziom rozwoju gospodarczego pod kątem atrakcyjności inwestycyjnej pod uwagę wzięto:

- ⇒ wydajność pracy,
- ⇒ udział działalności pozarolniczych w strukturze gospodarki,
- ⇒ obecność spółek z udziałem kapitału zagranicznego.

5.7. Stan środowiska

Stan środowiska ma dwojaki wpływ na kształtowanie atrakcyjności inwestycyjnej:

- ⇒ istnienie obszarów o wysokich walorach środowiska przyrodniczego, objętych prawną ochroną znacznie ogranicza możliwości lokalizacji inwestycji,
- ⇒ znaczny poziom zanieczyszczenia środowiska tworzy wymierne finansowo straty w działalności przedsiębiorstw związane z: kosztami wprowadzenia systemów utylizacji zanieczyszczeń, podwyższoną absencją chorobową, a w skrajnych przypadkach z przyspieszonym zużyciem majątku trwałego (np. korozja),
- ⇒ wysoki poziom zanieczyszczenia obniża również poziom życia, co negatywnie wpływa na wielkość i jakość zasobów pracy.

Dla potrzeb oceny atrakcyjności inwestycyjnej pod uwagę wzięto takie aspekty stanu środowiska jak:

- ⇒ wielkość obszarów prawnie chronionych,
- ⇒ poziom emisji zanieczyszczeń do atmosfery,
- ⇒ wielkość emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych.

Stan środowiska przyrodniczego odmiennie wpływa na lokalizację poszczególnych rodzajów działalności gospodarczej. W przypadku przemysłu występowanie obszarów chronionych istotnie zawęża możliwości lokalizacji inwestycji. Z kolei dobry stan środowiska przyrodniczego sprzyja z reguły lokalizacji inwestycji usługowych czy zaawansowanych technologicznie.

5.8. Poziom bezpieczeństwa powszechnego

Wpływ poziomu bezpieczeństwa powszechnego na atrakcyjność inwestycyjną jedynie w niewielkim stopniu przekłada się na wyniki finansowe planowanej inwestycji. Niski poziom bezpieczeństwa powszechnego wiąże się ze zwiększonymi wydatkami na ochronę majątku i pracowników. Rola tego czynnika w kreowaniu atrakcyjności inwestycyjnej w większym stopniu wiąże się z poczuciem bezpieczeństwa osobistego i odpowiedzialnością za najbliższych współpracowników lub ważnych kontrahentów inwestora. Poza tym niski poziom bezpieczeństwa powszechnego:

- ⇒ może powodować zmniejszenie wielkości i obniżenie jakości zasobów pracy w wyniku migracji spowodowanej pogorszeniem się warunków życia w zakresie poczucia bezpieczeństwa,
- ⇒ świadczy o występowaniu deficytów kapitału społecznego; niski poziom kapitału społecznego utrudniać zaś może sam proces realizacji inwestycji i jej dalsze funkcjonowanie,
- ⇒ jest sygnałem występowania patologii społecznych lub słabości systemu władzy.

Dla potrzeb oceny atrakcyjności inwestycyjnej przeanalizowano takie aspekty bezpieczeństwa powszechnego jak:

- ⇒ poziom i strukturę przestępczości,
- ⇒ poziom wykrywalności przestępstw.

Poziom bezpieczeństwa powszechnego ma nieco większe znaczenie w lokalizacji inwestycji usługowych i zaawansowanych technologicznie, bardziej zależnych od jakości zasobów pracy.

5.9. Aktywność województw wobec inwestorów

Aktywność województw wobec inwestorów rozumiana jest, jako zdolność do kreowania wizerunku regionu, jego popularyzacji, a także stworzenia przez władze samorządowe dobrego klimatu dla inwestycji. Czynnikiem ten jest najmniej wymierny, przez co jego analiza jest utrudniona i obejmuje jedynie fragment szerokiego spektrum działań marketingowych prowadzonych przez regiony. Samorządy lokalne i regionalne stosują w tym względnie bardzo różne strategie i narzędzia – trudno zatem znaleźć aspekty umożliwiające porównanie. Mając na względzie te zastrzeżenia pod uwagę wzięto takie aspekty aktywności województw jak:

⇒ liczba ofert inwestycyjnych w bazie PAIiZ,

⇒ działalność informacyjno-promocyjną wobec inwestorów z kraju pochodzenia kapitału, realizowaną przy pomocy stosownego wsparcia, jakiego udzielają województwom polskie placówki za granicą – Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji Ambasad RP (WPHiI).

Mimo pewnych mankamentów przyjętych zmiennych (poszczególne województwa z różną intensywnością wykorzystują analizowane sposoby promocji) mają one olbrzymią zaletę w postaci względnie spójnego systemu gromadzenia tych informacji a co za tym idzie ich porównywalności. Przykład oceny aktywności województw wobec inwestorów dobrze ilustruje podstawową regułę, którą trzeba mieć na względzie analizując przedstawione wyniki – odzwierciedlają one atrakcyjność mierzoną przy zastosowaniu konkretnego zestawu wskaźników i tylko w kontekście tego zestawu zmiennych wyniki te można interpretować.

6. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów

6.1. Działalność przemysłowa

Znaczenie poszczególnych czynników lokalizacji

Atrakcyjność inwestycyjną podregionów kształtuje siedem grup wskaźników cząstkowych. Cztery z nich bezpośrednio wpływają na koszty produkcji, a więc na podstawowy parametr decydujący o lokalizacji przedsiębiorstwa. Do tej grupy zaliczono:

- ⇒ wielkość zasobów pracy,
- ⇒ dostępność transportową,
- ⇒ wysokość kosztów pracy,
- ⇒ poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej.

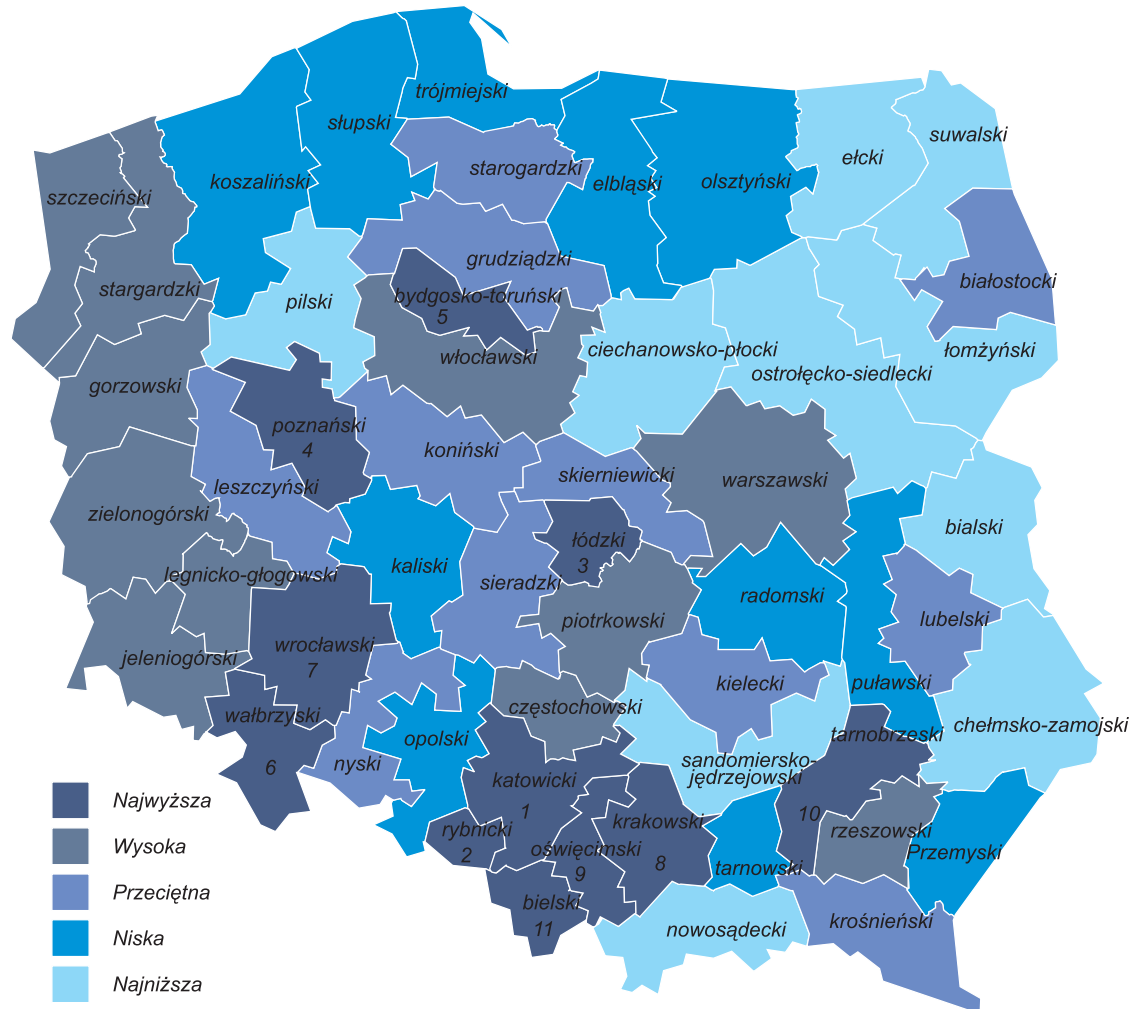
Wpływ trzech pozostałych grupy ma charakter pośredni i związany jest np. z możliwościami kooperacji czy niemożnością wykorzystania optymalnej lokalizacji z uwagi na jej położenie na obszarach chronionych. W sąsiedztwie tego typu obszarów rośnie również ryzyko uwikłania się w konflikt na tle gospodarowania zasobami środowiska, który zaszkodzić może wizerunkowi inwestora. Finansowe rezultaty takich zdarzeń są jednak trudne do uwzględnienia w kategoriach kosztów produkcji. Do pośrednich czynników atrakcyjności zaliczono:

- ⇒ stopień ochrony środowiska przyrodniczego,
- ⇒ poziom bezpieczeństwa powszechnego,
- ⇒ poziom rozwoju gospodarki.

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej

Wykorzystując wyżej wymienione kryteria przyporządkowano poszczególne podregiony do jednej z pięciu równolicznych klas atrakcyjności inwestycyjnej (klasy 11- elementowe z wyjątkiem ostatniej 10- elementowej).

Mapa 1. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności przemysłowej w 2009 r.

Źródło: opracowanie IBnGR.

Wśród podregionów o najwyższej atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności przemysłowej znalazły się dwa zwarte obszary położone w południowej części Polski. Jeden z nich ukształtowany jest wokół Górnego Śląska i zachodniej Małopolski, drugi zaś wokół Wrocławia i Wałbrzycha – ośrodków przemysłowych Dolnego Śląska. Wyróżniają się one długimi tradycjami przemysłowymi, a co za tym idzie dobrze rozwiniętym sektorem przedsiębiorstw produkcyjnych, specjalistycznym rykiem pracy oraz względnie dobrą, dzięki autostradzie A-4, dostępnością transportową. Poza omawianym obszarem położne są jedynie cztery podregiony: łódzki, poznański, bydgosko-toruński i tarnobrzeski. To także obszary stosunkowo silnie zindustrializowane oraz cechujące się dobrą dostępnością transportową. Ranking zamyka dziesięć podregionów bardzo słabo uprzemysłowionych. Cechują się one stosunkowo niską dostępnością transportową i małymi zasobami wykwalifikowanych pracowników. Szansą niektórych z tych obszarów są niskie koszty pracy oraz korzyści oferowane przez specjalne strefy ekonomiczne.

W stosunku do 2008 r. pierwsza czwórka rankingu atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności przemysłowej nie uległa zmianie. Z 7. na 5. miejsce awansował podregion bydgosko-toruński. Zawdzięcza to poprawie dostępności transportowej w relacji z portami Trójmiasta, względnemu ograniczeniu kosztów pracy oraz poprawie infrastruktury gospodarczej. O trzy lokaty poprawił swoją pozycję podregion wałbrzyski. To efekt poprawy w zakresie zasobów pracy, przy jednoczesnym

względny ograniczeniu kosztów pracy. Polepszeniu uległa również infrastruktura gospodarcza. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności przemysłowej dotyczył również podregionu wrocławskiego. W tym wypadku również wzrosły zasoby pracy i poprawie uległa infrastruktura gospodarcza. Z tych samych powodów, do grupy obszarów najbardziej atrakcyjnych dla działalności przemysłowej, awansował podregion krakowski.

Tabela 3. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności przemysłowej w latach 2008–2009

Podregion	Miejsce w rankingu 2009	Miejsce w rankingu 2008
katowicki	1	1
rybnicki	2	2
łódzki	3	3
poznański	4	4
bydgosko-toruński	5	7
wałbrzyski	6	9
wrocławski	7	11
krakowski	8	14
oświęcimski	9	8
tarnobrzeski	10	5
bielski	11	6

Źródło: opracowanie IBnGR.

Podregiony o najwyższej atrakcyjności

Mimo wskazanych cech wspólnych każdy z podregionów cechuje się nieco inną konfiguracją czynników atrakcyjności. Poniżej scharakteryzowano mocne i słabe strony najbardziej atrakcyjnych podregionów z punktu widzenia działalności przemysłowej.

Tabela 4. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu katowickiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów a także bezrobotnych
Dostępność transportowa	Duży węzeł transportowy, wysoka gęstość infrastruktury drogowej, ponadprzeciętna dostępność do granicy zachodniej, dobrze rozwinięty sektor transportu i logistyki,
Infrastruktura gospodarcza	Duża powierzchnia wolnych terenów w SSE, Duża aktywność inwestorów w SSE
Stopień ochrony środowiska przyrodniczego	Niski udział obszarów chronionych
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysoki poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 5. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu rybnickiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duże zasoby wykwalifikowanych pracowników, absolwentów oraz duża liczba bezrobotnych
Infrastruktura gospodarcza	Atrakcyjne tereny w SSE (duża aktywność inwestorów)
Poziom rozwoju gospodarki	Korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysoki poziom wynagrodzeń

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 6. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu łódzkiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duże zasoby wykwalifikowanych pracowników oraz bezrobotnych, ponadprzeciętna liczba absolwentów
Poziom rozwoju gospodarki	Duża liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego oraz korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości oraz niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 7. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu poznańskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duże zasoby wykwalifikowanych pracowników
Dostępność transportowa	Ponadprzeciętna dostępność do granicy zachodniej, duży węzeł transportowy
Infrastruktura gospodarcza	Duża powierzchnia wolnych terenów w SSE
Stopień ochrony środowiska przyrodniczego	Niski udział obszarów chronionych
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy, duża liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysokie koszty pracy
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski wskaźnik wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 8. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu bydgosko-toruńskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duże zasoby wykwalifikowanej pracowników oraz bezrobotnych, ponadprzeciętne zasoby absolwentów szkół średnich
Dostępność transportowa	Bliskość dużego portu morskiego oraz dobrze rozwinięty sektor transportu i logistyki
Słabe strony	
Koszty pracy	Ponadprzeciętny poziom wynagrodzeń, względnie niska stopa bezrobocia, co sprzyja wzrostowi kosztów pracy
Infrastruktura gospodarcza	Mała powierzchnia wolnych obszarów inwestycyjnych w SSE oraz względnie małe zainteresowanie inwestorów tymi terenami
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości oraz niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 9. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu wałbrzyskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Koszty pracy	Nie odbiegające od przeciętnej – w przypadku obszarów o wysokiej atrakcyjności jest to atut
Infrastruktura gospodarcza	Stosunkowo duża powierzchnia wolnych terenów w SSE
Zasoby pracy	Duża podaż pracy
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Stosunkowo niska wykrywalność przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 10. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu wrocławskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Ponadprzeciętne zasoby bardzo wykwalifikowanych pracowników
Dostępność transportowa	Bliskość granicy zachodniej, duży węzeł transportowy
Infrastruktura gospodarcza	Duża powierzchnia wolnych terenów w SSE
Stopień ochrony środowiska przyrodniczego	Niski odsetek powierzchni chronionych

Czynniki	Charakterystyka
Poziom rozwoju gospodarki	Względnie nowoczesna struktura gospodarki, duża liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysoki poziom wynagrodzeń i niska stopa bezrobocia mogąca wywołać dodatkowo presję na wzrost wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości i niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 11. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu krakowskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duże zasoby wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy o znaczeniu ponadregionalnym, silnie rozwinięty sektor transportu i logistyki
Poziom rozwoju gospodarki	Duża liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego, wysoka wydajność pracy w przemyśle, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysoki poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 12. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu oświęcimskiego w 2008 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Ponadprzeciętne zasoby pracowników, duża liczba absolwentów
Słabe strony	
Infrastruktura gospodarcza	Mała powierzchnia wolnych terenów w SSE

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 13. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu tarnobrzeskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Niski deficyt wykwalifikowanych pracowników, ponadprzeciętna liczba absolwentów

Czynniki	Charakterystyka
Infrastruktura gospodarcza	Duża powierzchnia wolnych terenów w SSE, duża aktywność inwestorów w SSE
Stopień ochrony środowiska przyrodniczego	Bardzo niski odsetek terenów chronionych
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Stosunkowo niski poziom przestępczości, ponadprzeciętny wskaźnik wykrywalności przestępstw
Słabe strony	
Dostępność transportowa	Duży dystans dzielący podregion z portami morskimi, duży dystans do granicy zachodniej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 14. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu bielskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Zasoby pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów
Poziom rozwoju gospodarki	Korzystna struktura gospodarki, ponadprzeciętna liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego
Słabe strony	
Koszty pracy	Ponadprzeciętne koszty pracy
Infrastruktura gospodarcza	Mała powierzchnia wolnych terenów w SSE

Źródło: opracowanie IBnGR.

6.2. Działalność usługowa

Znaczenie poszczególnych czynników lokalizacji

Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności usługowej określa osiem grup wskaźników cząstkowych. Do grup czynników lokalizacji mających duży i wymierny wpływ na koszty działalności usługowej zaliczono:

- ⇒ wielkość i jakość zasobów pracy,
- ⇒ chłonność rynku instytucjonalnego,
- ⇒ koszty pracy,
- ⇒ dostępność transportową,
- ⇒ poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej.

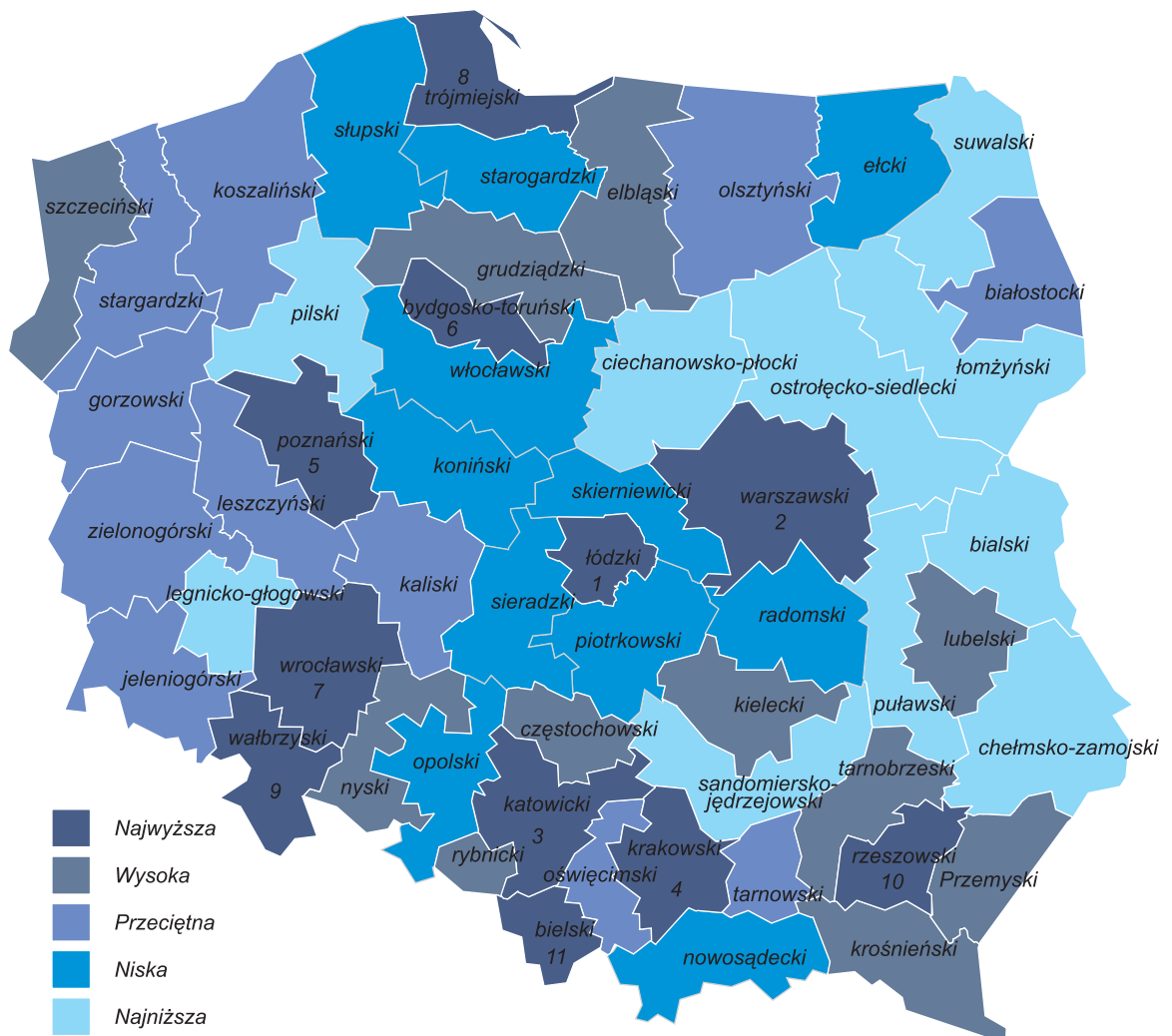
Pozostałe czynniki mają wpływ pośredni:

- ⇒ poziom rozwoju gospodarki,
- ⇒ poziom bezpieczeństwa powszechnego,
- ⇒ stopień ochrony środowiska przyrodniczego.

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej

Wykorzystując wyżej wymienione kryteria przyporządkowano poszczególne podregiony do jednej z pięciu równolicznych klas atrakcyjności inwestycyjnej (klasy 11- elementowe z wyjątkiem ostatniej 10- elementowej).

Mapa 2. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności usługowej w 2009 r.

Źródło: opracowanie IBnGR.

Najwyższym poziomem atrakcyjności inwestycyjnej cechują się głównie podregiony o charakterze metropolitalnym. Ich ośrodkami są największe polskie miasta. Dysponują one przede wszystkim

dużymi zasobami pracowników o wysokich a zarazem różnie profilowanych kompetencjach oraz dużymi i chłonnymi rynkami zbytu. Poza tym największe miasta oferują bardzo dobrą dostępnością komunikacyjną i dobrze rozwiniętą infrastrukturą gospodarczą.

Najniższą atrakcyjnością inwestycyjną dla działalności usługowej cechują się podregiony pozbawione dużych ośrodków miejskich, o znacznym udziale rolnictwa w strukturze gospodarki, niskim popycie wewnętrznym i ograniczonej dostępności transportowej. Cechy te tworzą barierę popytową hamującą rozwój usług rynkowych, w szczególności wyższego rzędu (finanse, ubezpieczenia, doradztwo dla firm, obsługa nieruchomości). Część z tych podregionów wyróżnia się jednocześnie wysoką specjalizacją w zakresie produkcji przemysłowej.

Tabela 15. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności usługowej w latach 2008–2009

Podregion	Miejsce w rankingu 2009	Miejsce w rankingu 2008
łódzki	1	1
warszawski	2	2
katowicki	3	3
krakowski	4	4
poznański	5	5
bydgosko-toruński	6	7
wrocławski	7	6
trójmiejski	8	8
wałbrzyski	9	11
rzeszowski	10	9
bielski	11	10

Źródło: opracowanie IBnGR.

Podregiony o najwyższej atrakcyjności

Mimo wskazanych cech wspólnych każdy z podregionów wyróżnia się nieco innym profilem atrakcyjności. Poniżej scharakteryzowano mocne i słabe strony najbardziej atrakcyjnych podregionów dla działalności usługowej.

Tabela 16. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu łódzkiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
	Mocne strony
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów szkół wyższych, wysoki poziom aktywności gospodarczej
Chłonność rynku	Wysoki popyt ze strony przedsiębiorstw
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego, planowany węzeł autostrad A-1 i A-2, korzystne położenie względem Warszawy – głównego węzła transportowego
Poziom rozwoju gospodarki	Duża gęstość spółek z udziałem kapitału zagranicznego, korzystna struktura gospodarki

Czynniki	Charakterystyka
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 17. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu warszawskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów szkół wyższych, wysoki poziom przedsiębiorczości oraz aktywności społecznej
Chłonność rynku	Bardzo wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Dostępność transportowa	Najważniejszy port lotniczy o randze międzynarodowej, główny węzeł transportowy
Infrastruktura gospodarcza	Bardzo dobrze rozwinięty sektor otoczenia biznesu
Poziom rozwoju gospodarki	Bardzo wysoka wydajność pracy, korzystna struktura gospodarki oraz duża liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego
Słabe strony	
Koszty pracy	Bardzo wysoki poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Niska wykrywalność przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 18. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu katowickiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów szkół średnich i studentów
Chłonność rynku	Bardzo wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych oraz firm
Dostępność transportowa	Bardzo duża gęstość dróg, ważny węzeł komunikacyjny o znaczeniu ponadregionalnym, ważny port lotniczy
Infrastruktura gospodarcza	Duża powierzchnia wolnych terenów inwestycyjnych w SSE oraz wysoka aktywność inwestorów w SSE
Poziom rozwoju gospodarki	Duża liczba firm z udziałem kapitału zagranicznego, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysoki poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoka przestępczość oraz niska wykrywalność przestępstw
Jakość środowiska przyrodniczego	Wysoki poziom zanieczyszczeń, niski odsetek terenów chronionych

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 19. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu krakowskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów, ponadprzeciętny poziom przedsiębiorczości oraz wysoki poziom aktywności społecznej
Chłonność rynku	Duża siła nabywczą gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Dostępność transportowa	Wysoka gęstość dróg lokalnych, węzeł transportowy o znaczeniu ponadregionalnym
Infrastruktura gospodarcza	Wysoki poziom rozwoju infrastruktury otoczenia biznesu, ponadprzeciętna powierzchnia wolnych terenach w SSE
Słabe strony	
Koszty pracy	Ponadprzeciętny poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Niska wykrywalność przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 20. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu poznańskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz absolwentów szkół wyższych, wysoki poziom przedsiębiorczości oraz aktywności społecznej
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywczą gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Dostępność transportowa	Bliskość granicy zachodniej; ważny węzeł komunikacyjny o randze ponadregionalnej
Infrastruktura gospodarcza	Dobrze rozwinięty sektor otoczenia biznesu, duży odsetek wolnych terenów inwestycyjnych w SSE
Poziom rozwoju gospodarki	Duża liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego, wysoka wydajność pracy w usługach
Słabe strony	
Koszty pracy	Bardzo wysoki poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niska wykrywalność przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 21. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu bydgosko-toruńskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników, znaczna podaż absolwentów i studentów, wysoka aktywność gospodarcza

Czynniki	Charakterystyka
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywczą przedsiębiorstw
Dostępność transportowa	Funkcjonowanie portu lotniczego oferującego połączenia międzynarodowe, węzeł transportowy o znaczeniu ponadregionalnym
Poziom rozwoju gospodarki	Korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 22. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu wrocławskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Duża liczba studentów, wysoki poziom aktywności gospodarczej i społecznej
Chłonność rynku	Duża siła nabywczą przedsiębiorstw
Dostępność transportowa	Bliskość granicy zachodniej, węzeł transportowy o randze międzynarodowej
Infrastruktura gospodarcza	Wysoki poziom rozwoju sektora otoczenia biznesu, wysoki odsetek wolnych terenów inwestycyjnych w SSE
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysoki poziom wynagrodzeń
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoka przestępczość oraz niska wykrywalność przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 23. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu trójmiejskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Wysoka podaż pracowników i studentów, wysoka aktywność gospodarcza
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywczą gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego i portu morskiego
Infrastruktura gospodarcza	Wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu
Jakość środowiska przyrodniczego	Wysoki odsetek ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię ścieków, ponadprzeciętna powierzchnia objęta ochroną
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy, duża gęstość spółek z udziałem kapitału zagranicznego, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Koszty pracy	Wysoki poziom wynagrodzeń Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Czynniki	Charakterystyka
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 24. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu wałbrzyskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Infrastruktura gospodarcza	Wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu, duża powierzchnia wolnych terenów w SSE
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 25. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu rzeszowskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Wysoka podaż pracy ze strony bezrobotnych, ponadprzeciętna liczba studentów
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi krajowej z dostępem do lotniska międzynarodowego
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Niski poziom przestępczości

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 26. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu bielskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Wielkość i jakość zasobów pracy	Ponadprzeciętna liczba pracujących w usługach, wysoka podaż absolwentów szkół średnich
Chłonność rynku	Ponadprzeciętna siła nabywcza gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw
Poziom rozwoju gospodarki	Korzystna struktura gospodarki

Źródło: opracowanie IBnGR.

6.3. Działalność zaawansowana technologicznie

Znaczenie poszczególnych czynników lokalizacji

Poziom atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności zaawansowanej technologicznie warunkuje osiem grup czynników. Cztery z nich bezpośrednio wpływają na koszty działalności w danej lokalizacji. Zalicza się do nich:

- ⇒ dostępność transportową,
- ⇒ chłonność rynku,
- ⇒ jakość zasobów pracy,
- ⇒ infrastrukturę gospodarczą.

Pośredni wpływ na warunki działalności mają także następujące grupy czynników:

- ⇒ poziom rozwoju gospodarczego,
- ⇒ jakość środowiska przyrodniczego,
- ⇒ infrastruktura społeczna,
- ⇒ stan bezpieczeństwa powszechnego.

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej

Biorąc pod uwagę wymienione kryteria przyporządkowano poszczególne podregiony do jednej z pięciu równolicznych klas atrakcyjności inwestycyjnej (klasy 11- elementowe z wyjątkiem ostatniej 10- elementowej).

Tabela 27. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności zaawansowanej technologicznie w latach 2008–2009

Podregion	Miejsce w rankingu 2009	Miejsce w rankingu 2008
warszawski	1	1
łódzki	2	2
krakowski	3	3
poznański	4	4
trójmiejski	5	6
wrocławski	6	5
katowicki	7	7
bydgosko-toruński	8	8
szczeciński	9	9
bielski	10	10
rzyszowski	11	13

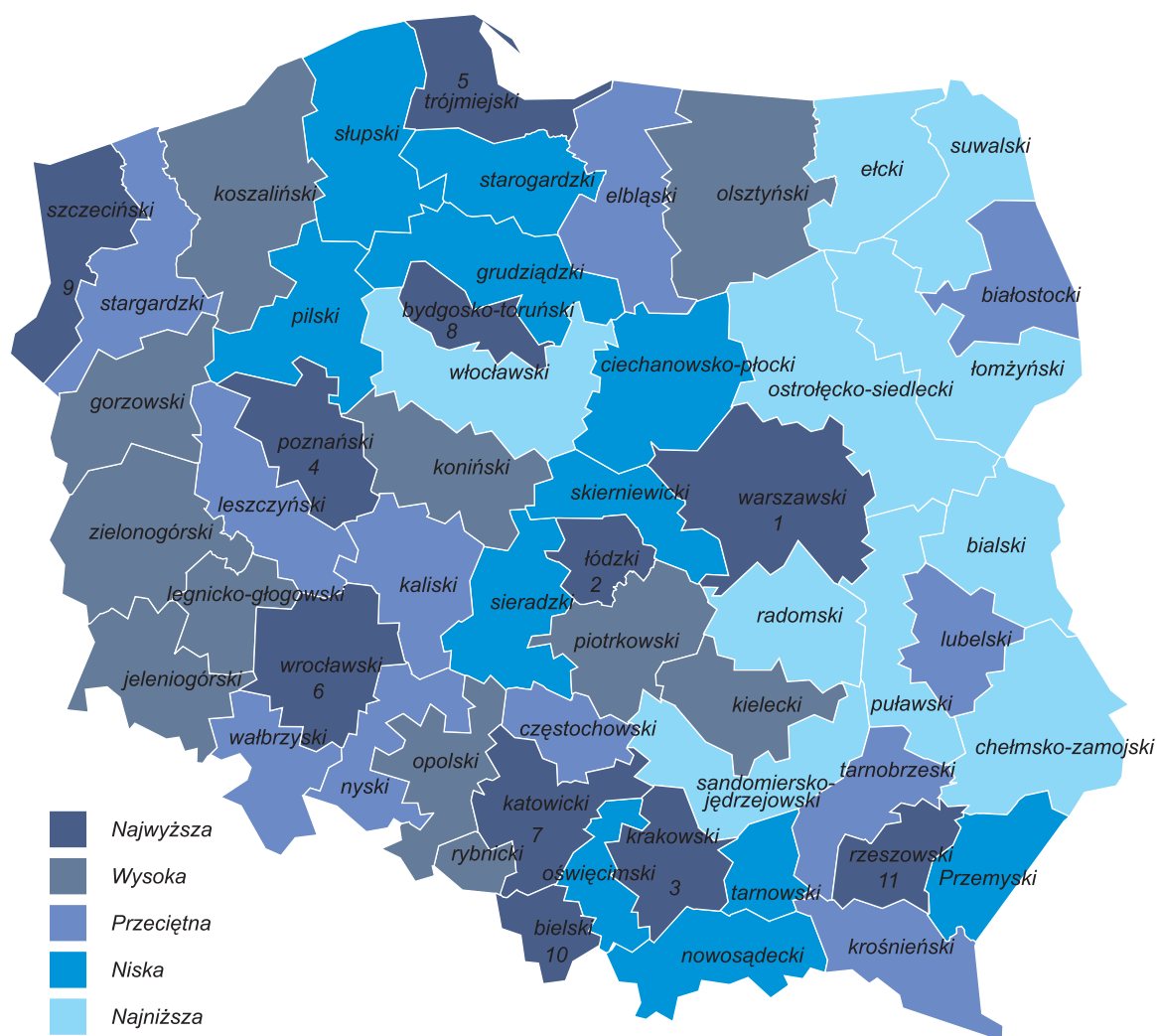
Źródło: opracowanie IBnGR.

Grupę podregionów cechującą się najwyższym poziomem atrakcyjności inwestycyjnej zdominowały podregiony o charakterze metropolitalnym. To tam koncentruje się infrastruktura oraz kadra badawczo-rozwojowa. Zasoby rynku pracy obejmują specjalistów wykształconych zarówno w lokalnych ośrodkach akademickich, jak i zachęconych do migracji poprzez dobre warunki życia, w tym rozwinięte otoczenie kulturowe.

Najniższa atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie jest typowa dla podregionów zorganizowanych wokół mniejszych ośrodków. W polskich realiach zdecydowana większość miast średnich i część dużych (ale nie największych), nie jest w stanie stworzyć warunków przyciągających inwestorów z omawianej branży. Wynika to nie tylko z deficytów czynników produkcji, ale także z niekorzystnych uwarunkowań w zakresie infrastruktury społecznej i gospodarczej. W szczególności dotyczy to miast położonych w obszarach słabo zurbanizowanych. Wyjątkami mogą być ośrodki, w których zlokalizowana jest wysoko wyspecjalizowana produkcja o dużej skali oraz oferowane są dodatkowe korzyści np. w postaci ulg z tytułu inwestycji w specjalnych strefach ekonomicznych.

Mapa 3. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności zaawansowanej technologicznie w 2009 r.

Źródło: opracowanie IBnGR.

W stosunku do 2008 r. nie nastąpiły istotne przetasowania w czołówce rankingu atrakcyjności dla działalności zaawansowanej technologicznie. O jedno miejsce, kosztem podregionu wrocławskiego awansował podregion trójmiejski. Był to efekt poprawy dostępności transportowej oraz zwiększenia chłonności rynku zbytu. Z miejsca 13. do grupy podregionów o najwyższej atrakcyjności awansował podregion rzeszowski. Zawdzięcza to względnej poprawie jakości zasobów pracy i stanu ochrony środowiska przyrodniczego.

Podregiony o najwyższej atrakcyjności

Mimo pewnych cech wspólnych każdy z podregionów charakteryzuje się nieco innym profilem atrakcyjności. Poniżej wyszczególniono mocne i słabe strony najbardziej atrakcyjnych podregionów dla działalności zaawansowanej technologicznie.

Tabela 28. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu warszawskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba absolwentów szkół wyższych, najwyższy wśród podregionów poziom aktywności tak gospodarczej jak i społecznej, dobra sytuacja zdrowotna
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego
Chłonność rynku	Najwyższa wśród podregionów siła nabywczą gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Infrastruktura społeczna	Wysoko rozwinięta infrastruktura kultury, wysokie nakłady na lokalną infrastrukturę publiczną
Infrastruktura gospodarcza	Wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 29. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu łódzkiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Bardzo duża liczba potencjalnych pracowników: absolwentów i studentów, bardzo wysoki poziom aktywności gospodarczej, ponadprzeciętna sytuacja zdrowotna
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego, planowany węzeł autostrad A-1 i A-2, bliskość Warszawy
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywczą gospodarstw domowych i przedsiębiorstw

Czynniki	Charakterystyka
Poziom rozwoju gospodarki	Ponadprzeciętna wydajność pracy, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Duża przestępczość, bardzo niski poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 30. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu krakowskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników, absolwentów i studentów, wysoki poziom aktywności społecznej i gospodarczej
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywczą gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Infrastruktura gospodarcza	Ponadprzeciętna gęstość instytucji otoczenia biznesu, obecność terenów SSE
Infrastruktura społeczna	Bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura kultury, rozbudowana baza noclegowa, wysokie nakłady na lokalną infrastrukturę publiczną
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Bardzo niski poziom wykrywalności przestępstw, ponadprzeciętny poziom przestępczości

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 31. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu poznańskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba wykwalifikowanych pracowników oraz studentów, bardzo wysoki poziom aktywności gospodarczej, jak i społecznej, ponadprzeciętna sytuacja zdrowotna
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego, bliskość granicy zachodniej (doskonale rozwiniętej infrastruktury transportowej)
Infrastruktura społeczna	Bardzo dobrze rozwinięta infrastruktura kultury, wysokie nakłady na lokalną infrastrukturę publiczną
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywczą gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Infrastruktura gospodarcza	Wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu, znaczne możliwości inwestowania na terenach SSE
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy, korzystna struktura gospodarki

Czynniki	Charakterystyka
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Ponadprzeciętny poziom przestępczości

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 32. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu trójmiejskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba studentów, ponadprzeciętny poziom aktywności gospodarczej i społecznej
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego
Infrastruktura społeczna	Wysoko rozwinięta infrastruktura kultury, rozbudowana baza noclegowa i restauracyjna, wysokie nakłady na lokalną infrastrukturę publiczną
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywczą gospodarstw domowych
Infrastruktura gospodarcza	Wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu, możliwość inwestowania na terenach SSE
Jakość środowiska przyrodniczego	Niski poziom zanieczyszczenia ściekami emitowanymi przez gospodarstwa domowe, ponadprzeciętny odsetek powierzchni chronionej
Poziom rozwoju gospodarki	Wysoka wydajność pracy, korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, plasujący się zdecydowanie poniżej przeciętnej poziom wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 33. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu wrocławskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba studentów, wysoki poziom aktywności gospodarczej i społecznej
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego, bliskość granicy zachodniej (doskonale rozwiniętej infrastruktury transportowej)
Infrastruktura gospodarcza	Bardzo wysoka gęstość instytucji otoczenia biznesu, znaczne możliwości inwestowania na terenach SSE
Infrastruktura społeczna	Wysoko rozwinięta infrastruktura kultury, bardzo wysokie nakłady na lokalną infrastrukturę publiczną
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywczą przedsiębiorstw
Poziom rozwoju gospodarki	Ponadprzeciętna wydajność pracy, korzystna struktura gospodarki

Czynniki	Charakterystyka
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Bardzo wysoki poziom przestępczości

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 34. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu katowickiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba studentów
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi krajowej z dostępem do lotniska międzynarodowego
Infrastruktura gospodarcza	Bardzo duże możliwości inwestowania w SSE, dobre efekty działalności SSE
Chłonność rynku	Wysoka siła nabywczą gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw
Poziom rozwoju gospodarki	Korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, niski poziom wykrywalności przestępstw
Jakość środowiska przyrodniczego	Wysoki poziom emisji ścieków nieczyszczonych, wysoki poziom zanieczyszczenia atmosfery, niski odsetek powierzchni chronionych

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 35. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu bydgosko-toruńskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi regionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego
Jakość zasobów pracy	Duża liczba studentów, wysoki poziom aktywności gospodarczej.
Chłonność rynku	Ponadprzeciętna siła nabywczą gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw
Infrastruktura społeczna	Ponadprzeciętnie rozwinięta infrastruktura kultury, ponadprzeciętne nakłady na lokalną infrastrukturę publiczną
Poziom rozwoju gospodarki	Korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Ponadprzeciętny poziom przestępczości

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 36. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu szczecińskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Dostępność transportowa	Węzeł transportowy rangi ponadregionalnej z dostępem do lotniska międzynarodowego, bliskość granicy zachodniej (doskonale rozwiniętej infrastruktury transportowej)
Jakość zasobów pracy	Ponadprzeciętna liczba studentów, bardzo wysoki poziom aktywności gospodarczej, ponadprzeciętna sytuacja zdrowotna
Infrastruktura gospodarcza	Ponadprzeciętna gęstość instytucji otoczenia biznesu
Infrastruktura społeczna	Rozbudowana baza noclegowa, rozwinięta działalność hotelowo-restauracyjna
Poziom rozwoju gospodarki	Korzystna struktura gospodarki
Słabe strony	
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Wysoki poziom przestępczości, stosunkowo niski poziom wykrywalności przestępstw
Jakość środowiska przyrodniczego	Stosunkowo wysoki poziom emisji ścieków nieczyszczonych oraz pyłów, niski odsetek powierzchni chronionych

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 37. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu bielskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Chłonność rynku	Ponadprzeciętna siła nabywczą gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
Jakość zasobów pracy	Ponadprzeciętny poziom aktywności gospodarczej, ponadprzeciętna sytuacja zdrowotna
Infrastruktura społeczna	Rozbudowana baza noclegowa, rozwinięta działalność hotelowo-restauracyjna
Poziom rozwoju gospodarki	Korzystna struktura gospodarki

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 38. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu rzeszowskiego w 2009 r.

Czynniki	Charakterystyka
Mocne strony	
Jakość zasobów pracy	Duża liczba studentów
Poziom bezpieczeństwa powszechnego	Niski poziom przestępczości

Źródło: opracowanie IBnGR.

7. Atrakcyjność inwestycyjna województw

7.1. Znaczenie poszczególnych czynników lokalizacji

Ocena atrakcyjności inwestycyjnej województw dokonana została na podstawie analizy sześciu grup wskaźników cząstkowych. Regionalne zróżnicowanie ich poziomu omówione zostało w kolejności odpowiadającej roli, jaką odgrywają w kształtowaniu atrakcyjności inwestycyjnej. Zaczynając od czynników najważniejszych kolejność ta wygląda następująco:

- ⇒ zasoby i koszty pracy,
- ⇒ aktywność województw wobec inwestorów,
- ⇒ dostępność transportowa,
- ⇒ wielkość rynku zbytu,
- ⇒ poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej,
- ⇒ poziom rozwoju infrastruktury społecznej,
- ⇒ poziom bezpieczeństwa powszechnego.

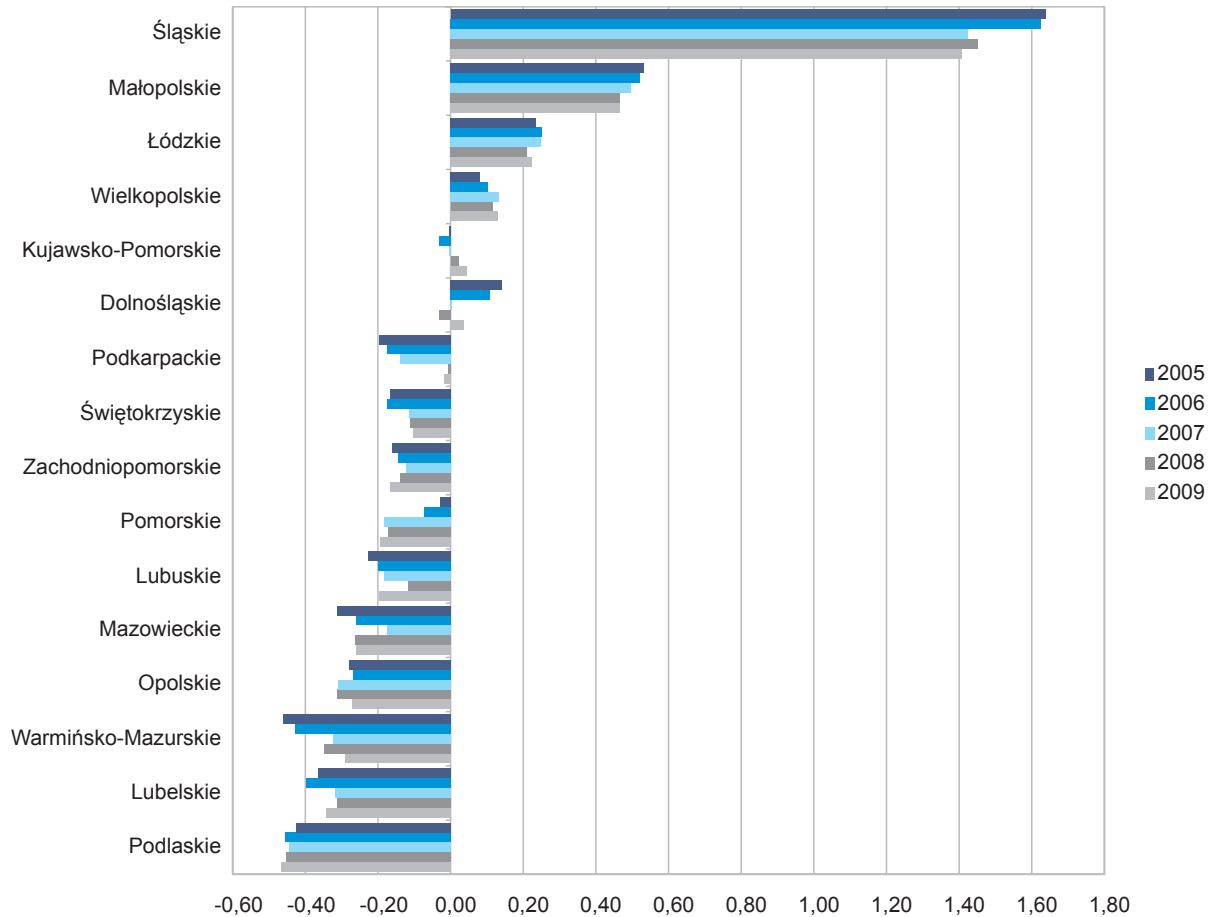
W takim porządku dokonano charakterystyki czynników atrakcyjności inwestycyjnej, skupiając się na województwach o najwyższym ich poziomie.

7.2. Zasoby i koszty pracy

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności

Najwyższą atrakcyjnością w zakresie zasobów i kosztów pracy cechują się cztery regiony: wielkopolskie, łódzkie, małopolskie i śląskie. Dysponują one nieco odmienną konfiguracją mocnych stron, jakimi są wielkość i jakość zasobów. W zależności od regionu mają one różne znaczenie. Wielkość zasobów to atut przede wszystkim województwa śląskiego i małopolskiego. Z kolei mocną stroną pozostałych dwóch regionów jest jakość zasobów pracy. W większości z wymienionych regionów koszty pracy nie są szczególnie wysokie. Wyjątkiem tym względnie jest województwo śląskie.

Wykres 1. Ocena województw pod względem zasobów i kosztów pracy

Źródło: opracowanie IBnGR

Ranking województw zamyka pięć regionów: mazowieckie, opolskie, warmińsko-mazurskie, lubelskie i podlaskie. Odległa pozycja województwa mazowieckiego to efekt najwyższych w Polsce wynagrodzeń, dość wyraźnie odbiegających od przeciętnej w innych regionach oraz silnego deficytu wykwalifikowanych pracowników. W pozostałych przypadkach słabymi stronami są: bardzo małe zasoby pracy w każdym aspekcie – gęstości pracujących, bezrobotnych i absolwentów. Występują też pewne deficyty jakościowe – niski poziom przedsiębiorczości. Atutem tych obszarów są natomiast niskie koszty pracy. Wyjątkiem w tej grupie jest województwo opolskie, które podobnie jak mazowieckie, cechuje się bardzo wyraźnym deficytem wykwalifikowanych pracowników, przez co poziom wynagrodzeń nieznacznie przewyższa przeciętną dla wszystkich województw.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Mimo pewnych cech wspólnych każde województwo cechuje pewna odmienność w zakresie zasobów i kosztów pracy. Poniżej scharakteryzowano cztery wiodące pod tym względem regiony.

Tabela 39. Charakterystyka zasobów pracy województwa śląskiego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bardzo duże zasoby pracy – pracujących, bezrobotnych i absolwentów

Słabe strony	Niższa od przeciętnej jakość zasobów pracy; wysokie koszty pracy
Zmiany	W okresie 5 lat wyraźne względne pogorszenie; w stosunku do 2008 r. dalszy spadek przewagi – niska dynamika pracujących w przemyśle i usługach, powolny wzrost poziomu przedsiębiorczości, wyraźny (na tle innych regionów) spadek liczby studentów

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 40. Charakterystyka zasobów pracy województwa małopolskiego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Ponadprzeciętne zasoby pracy – w szczególności w zakresie absolwentów szkół średnich i studentów
Zmiany	W okresie 5 lat stopniowe względne pogorszenie; w stosunku do 2008 r. brak istotnych zmian

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 41. Charakterystyka zasobów pracy województwa łódzkiego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Nieznacznie ponadprzeciętne zasoby pracy; wynagrodzenia niższe od średniej
Zmiany	Nieznaczne pogorszenie w okresie 5 lat, w stosunku do 2007 r. niewielka poprawa – bardzo wyraźny spadek deficytu wykwalifikowanych pracowników, wzrost liczby studentów

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 42. Charakterystyka zasobów pracy województwa wielkopolskiego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Ponadprzeciętna jakość zasobów pracy – wysoki poziom aktywności gospodarczej i społecznej
Zmiany	Stopniowa, względna poprawa w okresie 5 lat; w stosunku do roku poprzedniego dalsza poprawa – wyraźny wzrost podaży pracy

Źródło: opracowanie IBnGR.

7.3. Aktywność wobec inwestorów

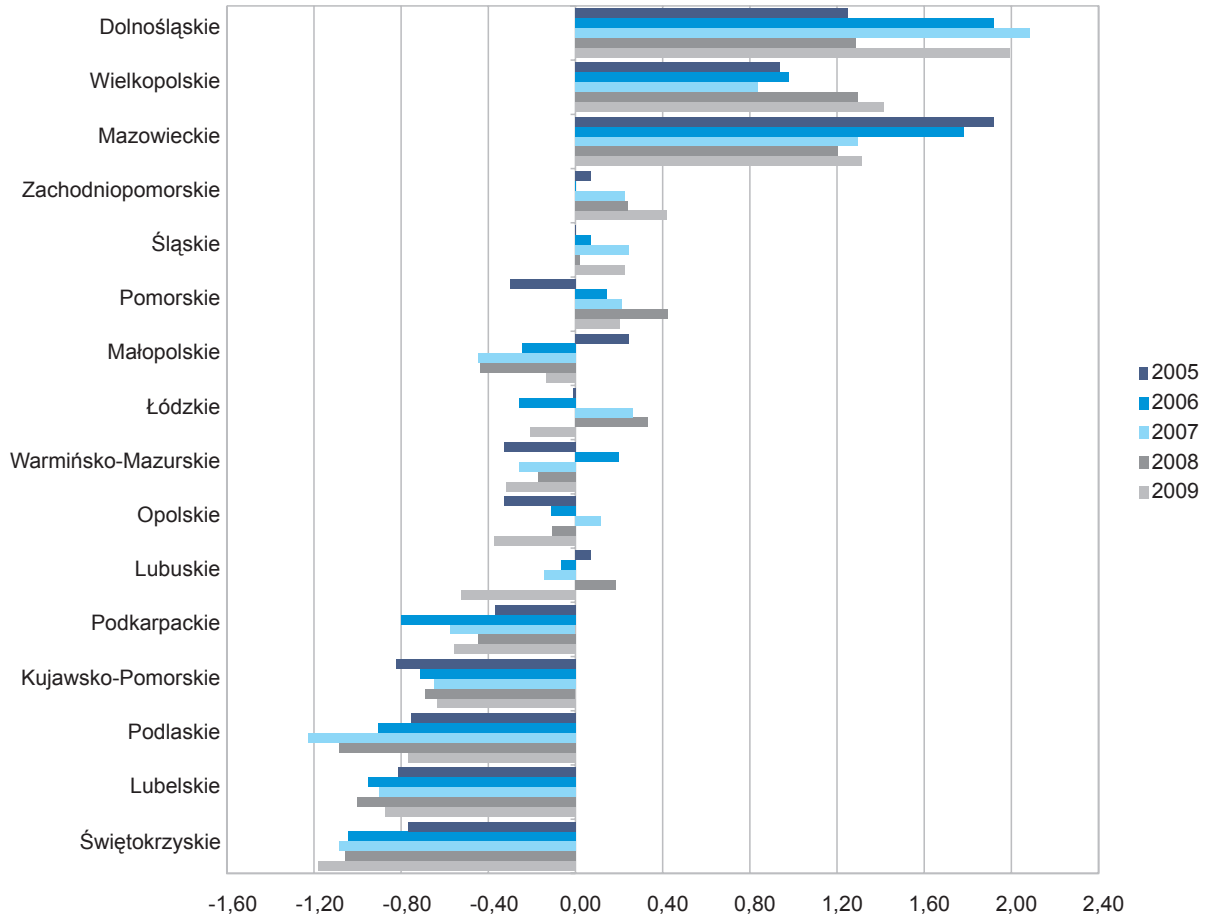
Przestrzenne różnicowanie atrakcyjności

W zakresie aktywności województw wobec inwestorów istnieje bardzo wyraźna i trwała dominacja trzech regionów: wielkopolskiego, dolnośląskiego i mazowieckiego. Wszystkie one dysponują ponadprzeciętną liczbą ofert inwestycyjnych, WPHiI odnotowują duże nimi zainteresowanie potencjalnych inwestorów jak i często współpracują z instytucjami z tych województw. W grupie

tej względnie małą liczbą ofert zgłoszonych do bazy PAIiZ wyróżnia się województwo mazowieckie. Jest ono jednak regionem bardzo dobrze rozpoznawalnym za granicą, głównie z powodu stołecznego charakteru głównego ośrodka regionalnego. Poza tymi trzema regionami względnie stabilną ponadprzeciętną oceną aktywności wobec inwestorów wyróżniają się jeszcze trzy województwa: zachodniopomorskie, śląskie oraz pomorskie.

Wykres 2. Ocena województw pod względem aktywności wobec inwestorów

Źródło: opracowanie IBnGR.

Ranking aktywności województw wobec inwestorów zamykają trzy regiony – podlaskie, lubelskie i świętokrzyskie – o wyraźnie najniższych wartościach częściowego wskaźnika syntetycznego opisującego tę kategorię. Wszystkie one cechują się niewielką liczbą atrakcyjnych ofert lokalizacyjnych zgłoszonych do bazy PAIiZ oraz rzadko wymieniane są w ankietach WPHiI.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Mimo pewnych cech wspólnych każde województwo cechuje pewna odmienność w zakresie aktywności wobec inwestorów. Poniżej scharakteryzowano trzy wiodące pod tym względem regiony.

Tabela 43. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie aktywności wobec inwestorów

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bardzo duża liczba ofert inwestycyjnych; wysoka intensywność działalności informacyjnej
Zmiany	W okresie 5 lat brak istotnych zmian; w stosunku rocznym – wyraźny wzrost liczby ofert inwestycyjnych

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 44. Charakterystyka województwa wielkopolskiego w zakresie aktywności wobec inwestorów

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Duża liczba ofert inwestycyjnych; wysoka intensywność działalności informacyjnej
Zmiany	Poprawa w okresie 5 lat i w stosunku do 2008 r. – wzrost liczby ofert inwestycyjnych oraz intensywności działalności informacyjnej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 45. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie aktywności wobec inwestorów

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Wysoka intensywność działalności informacyjnej
Zmiany	Znaczny spadek w okresie 5 lat; nieznaczna poprawa w stosunku do 2008 r. zarówno w zakresie liczby ofert inwestycyjnych jak i intensywności działalności informacyjnej

Źródło: opracowanie IBnGR.

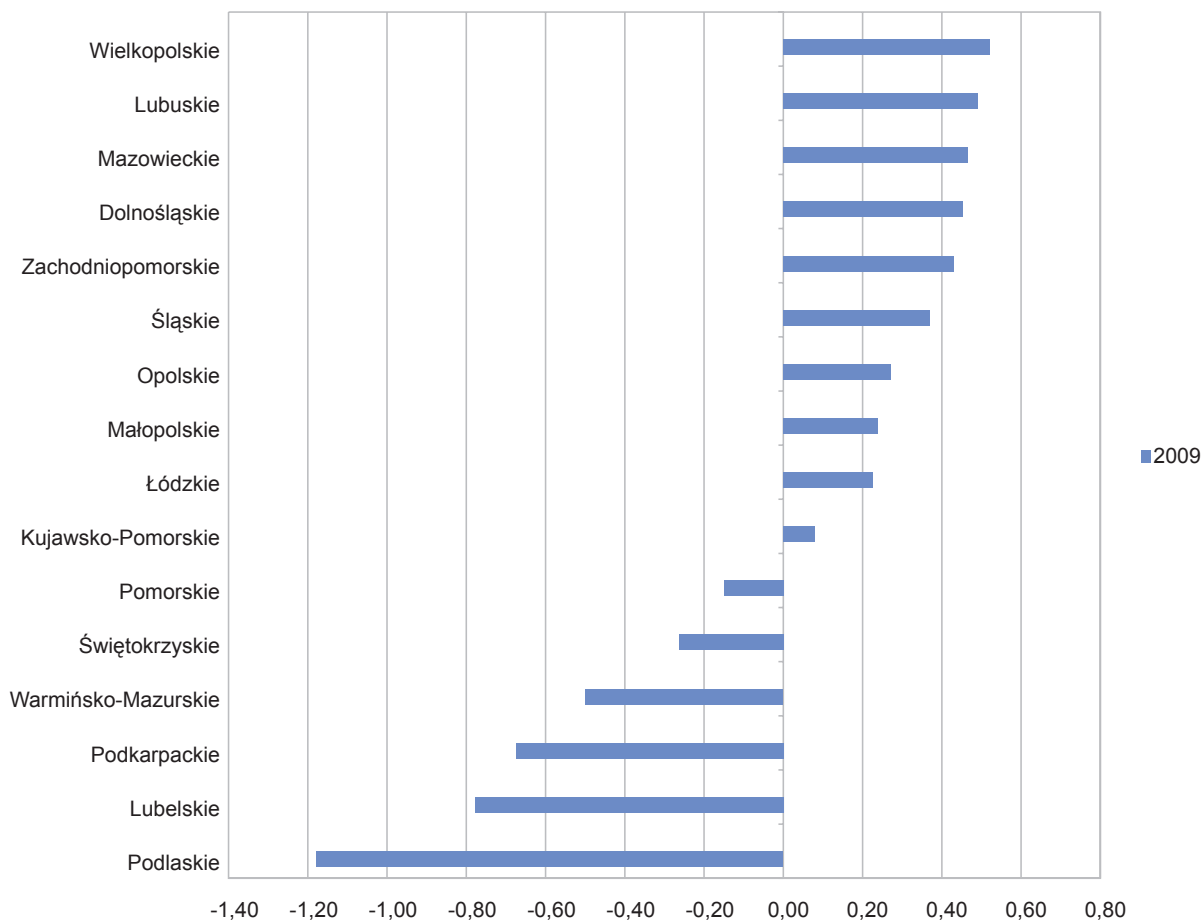
7.4. Dostępność transportowa

Przestrzenne różnicowanie atrakcyjności

Wysoka dostępność transportowa cechuje aż sześć województw: śląskie, zachodniopomorskie, dolnośląskie, mazowieckie, lubuskie oraz wielkopolskie. Ich wspólną cechą jest dobra dostępność do granicy zachodniej. Wyjątek stanowi mazowieckie. W zakresie innych parametrów dostępności omawiane regiony są zróżnicowane.

Najniższa dostępność jest charakterystyczna dla czterech województw wschodniej Polski. Oprócz dużej odległości dzielącej ten obszar od granicy zachodniej, dostępność do niego ogranicza brak międzynarodowych połączeń lotniczych (z wyjątkiem podkarpackiego) oraz słabo rozwinięty sektor transportu i logistyki. Potencjalnym atutem tych trzech województw jest natomiast względna bliskość Warszawy. Aby jednak wykorzystać atuty tego węzła transportowego konieczna jest modernizacja infrastruktury znacznie skracająca czas podróży.

Wykres 3. Ocena województw pod względem dostępności transportowej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Pod względem aspektów decydujących o dostępności transportowej poszczególne województwa są dość mocno zróżnicowane. Dotyczy to także regionów o najkorzystniejszym położeniu.

Tabela 46. Charakterystyka województwa wielkopolskiego w zakresie dostępności transportowej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bliskość granicy zachodniej; mniejsza od przeciętnej odległość do portu morskiego; brak słabych stron

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 47. Charakterystyka województwa lubuskiego w zakresie dostępności transportowej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bliskość granicy zachodniej; nieduży dystans do portu morskiego; dobrze rozwinięty sektor transportu i logistyki

Aspekty	Charakterystyka
Słabe strony	Niska gęstość sieci drogowej; duża odległość do Warszawy

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 48. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie dostępności transportowej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Główny węzeł transportowy kraju, ponadprzeciętny poziom rozwoju sektora transportu i logistyki; wysoka intensywność przewozów lotniczych

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 49. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie dostępności transportowej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bliskość granicy zachodniej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 50. Charakterystyka województwa zachodniopomorskiego w zakresie dostępności transportowej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bliskość granicy zachodniej; obecność portu morskiego, wysoki poziom rozwoju sektora transportu i logistyki
Słabe strony	Niska gęstość sieci drogowej; duża odległość do Warszawy; mała intensywność pasażerskich przewozów lotniczych

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 51. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie dostępności transportowej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Względnie dobre skomunikowanie z granicą zachodnią; duża liczba międzynarodowych połączeń lotniczych; ponadprzeciętna intensywność pasażerskich przewozów lotniczych
Słabe strony	Duża odległość do portu morskiego

Źródło: opracowanie IBnGR.

7.5. Chłonność rynku

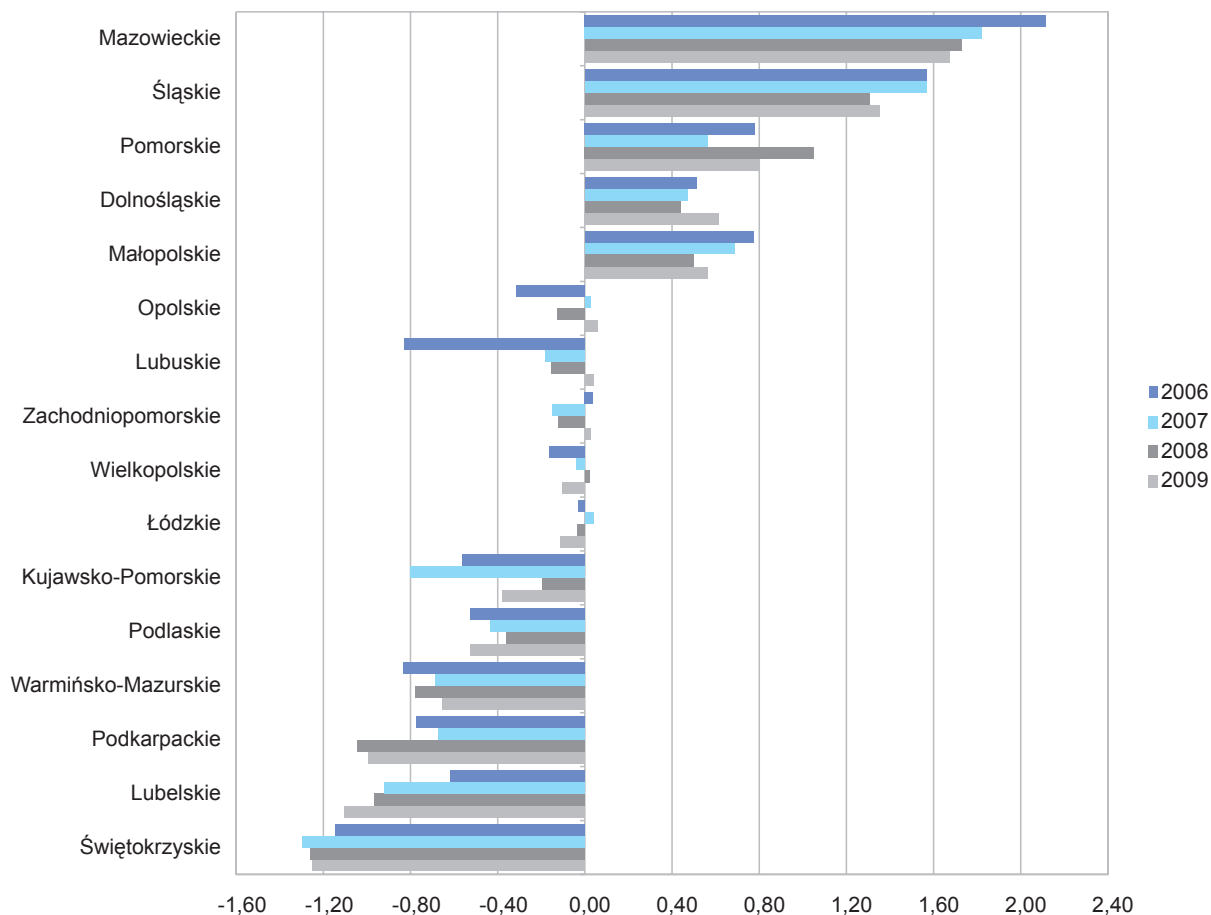
Przestrzenne różnicowanie atrakcyjności

Wyraźnie ponadprzeciętna chłonność rynku odnotowana została w dwóch województwach: mazowieckim i śląskim. Cechą wspólną obu regionów jest wysoki popyt inwestycyjny generowany

przez przedsiębiorstwa. W przypadku pozostałych aspektów regiony te cechują się odmienną konfiguracją.

Wykres 4. Ocena województw pod względem chłonności rynku

Źródło: opracowanie IBnGR

Trzy województwa Polski wschodniej – podkarpackie, lubelskie i świętokrzyskie – są regionami o najniższej chłonności rynku. Są to obszary relatywnie słabo zaludnione, w których gospodarstwa domowe oraz przedsiębiorstwa cechują się wyraźnie niższą od przeciętnej siłą nabywczą.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Jak już wspomniano dwa wiodące pod względem chłonności rynku województwa różnią się w zakresie czynników decydujących o jej poziomie. Poniżej przedstawiono charakterystykę tych regionów pod kątem chłonności rynku.

Tabela 52. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie chłonności rynku

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Wysoka siła nabywcza gospodarstw domowych i przedsiębiorstw

Aspekty	Charakterystyka
Zmiany	Znaczny względny spadek w okresie 4 lat, niewielki spadek w stosunku do roku 2008 – większa dynamika siły nabywczej w innych regionach, głównie w sektorze gospodarstw domowych

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 53. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie chłonności rynku

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bardzo wysoka gęstość zaludnienia, wysoka siła nabywcza przedsiębiorstw
Zmiany	Względny spadek w okresie czterech lat, w stosunku do 2008 r. minimalny wzrost

Źródło: opracowanie IBnGR.

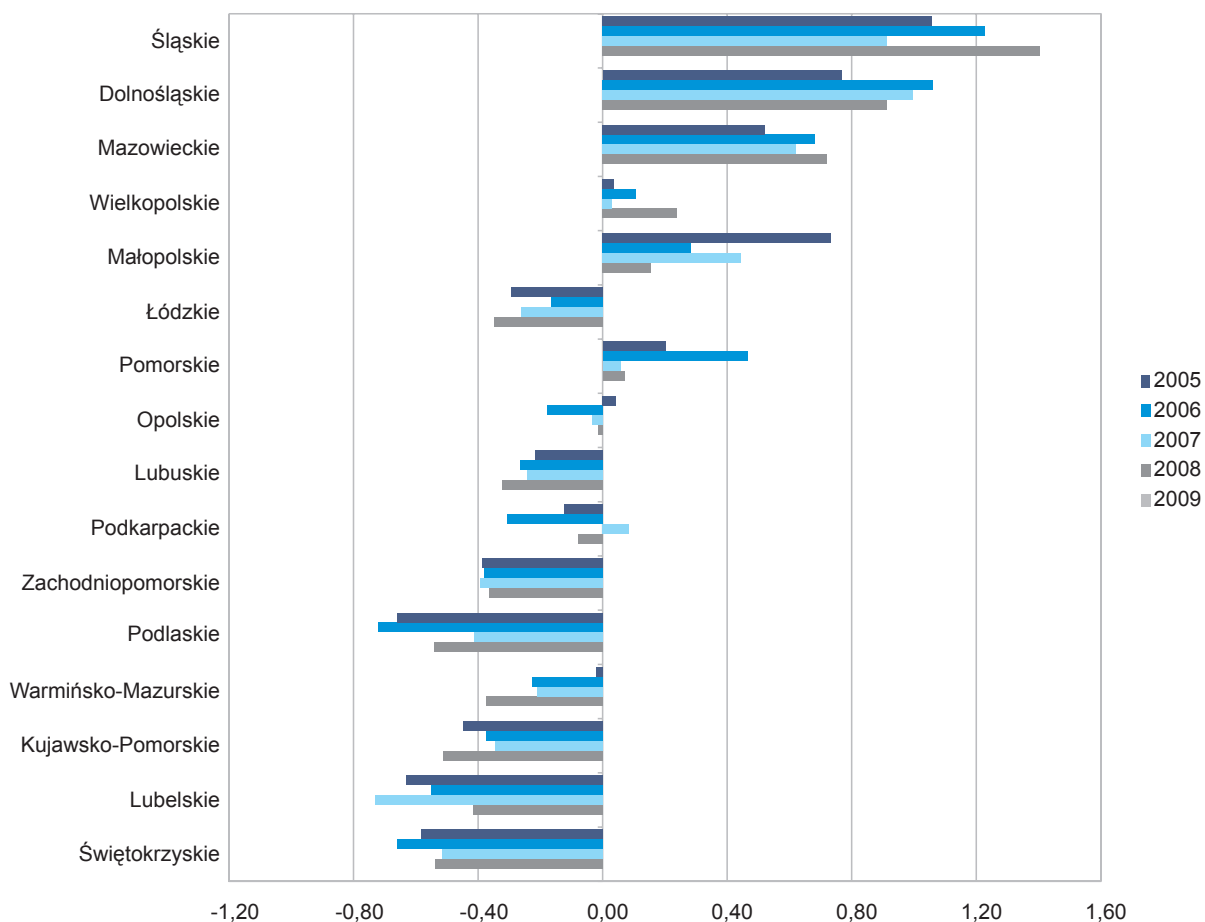
7.6. Infrastruktura gospodarcza

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności

Wysokim poziomem rozwoju infrastruktury gospodarczej cechują się trzy województwa: śląskie, dolnośląskie i mazowieckie. Ich wspólną cechą jest dobrze rozwinięty sektor badawczo-rozwojowy. Pod względem innych cech infrastruktury gospodarczej regiony te się różnią.

Niski poziom rozwoju infrastruktury gospodarczej odnotowano w województwach: zachodniopomorskim, podlaskim, warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim i świętokrzyskim. Na obszarach tych słabo rozwinięty jest sektor finansów, ubezpieczeń, doradztwa i obsługi nieruchomości (otoczenie biznesu) oraz infrastruktura badawczo-rozwojowa. Jedyne atuty to wysoka pozycja województwa świętokrzyskiego w zakresie działalności targowo-wystawienniczej, która jednak nie wystarcza, aby poprawić lokatę województwa oraz stosunkowo dobrze rozwinięty sektor otoczenia biznesu w województwie zachodniopomorskim.

Wykres 5. Ocena województw pod względem infrastruktury gospodarczej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Konfiguracja czynników atrakcyjności w zakresie infrastruktury gospodarczej jest specyficzna dla każdego z regionów. Również trzy najlepsze pod tym względem regiony cechują się do pewnego stopnia innym zestawem mocnych i słabych stron.

Tabela 54. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie infrastruktury gospodarczej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Dobrze rozwinięty sektor badawczo-rozwojowy; duże zasoby wolnych terenów inwestycyjnych w SSE
Słabe strony	Niska aktywność targowo-wystawiennicza
Zmiany	Wzrost w okresie 5 lat i w ujęciu rocznym – w stosunku do 2008 r. wzrost aktywności targowo-wystawienniczej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 55. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie infrastruktury gospodarczej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Dobrze rozwinięty sektor otoczenia biznesu; duże zasoby wolnych terenów inwestycyjnych w SSE
Słabe strony	Niska aktywność targowo-wystawiennicza
Zmiany	Wzrost w okresie 5 lat; wzrost w ujęciu rocznym – większa powierzchnia wolnych terenów w SSE, większa aktywność inwestorów w SSE, ponadprzeciętna dynamika sektora B+R

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 56. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie infrastruktury gospodarczej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Dobrze rozwinięty sektor otoczenia biznesu; dobrze rozwinięty sektor badawczo-rozwojowy; ponadprzeciętna aktywność targowo-wystawiennicza
Słabe strony	Bardzo mała powierzchnia wolnych terenów inwestycyjnych w SSE i mała aktywność inwestorów
Zmiany	Wzrost w okresie 5 lat, nieznaczny spadek w ujęciu rocznym – spadek powierzchni wolnych terenów inwestycyjnych w SSE

Źródło: opracowanie IBnGR.

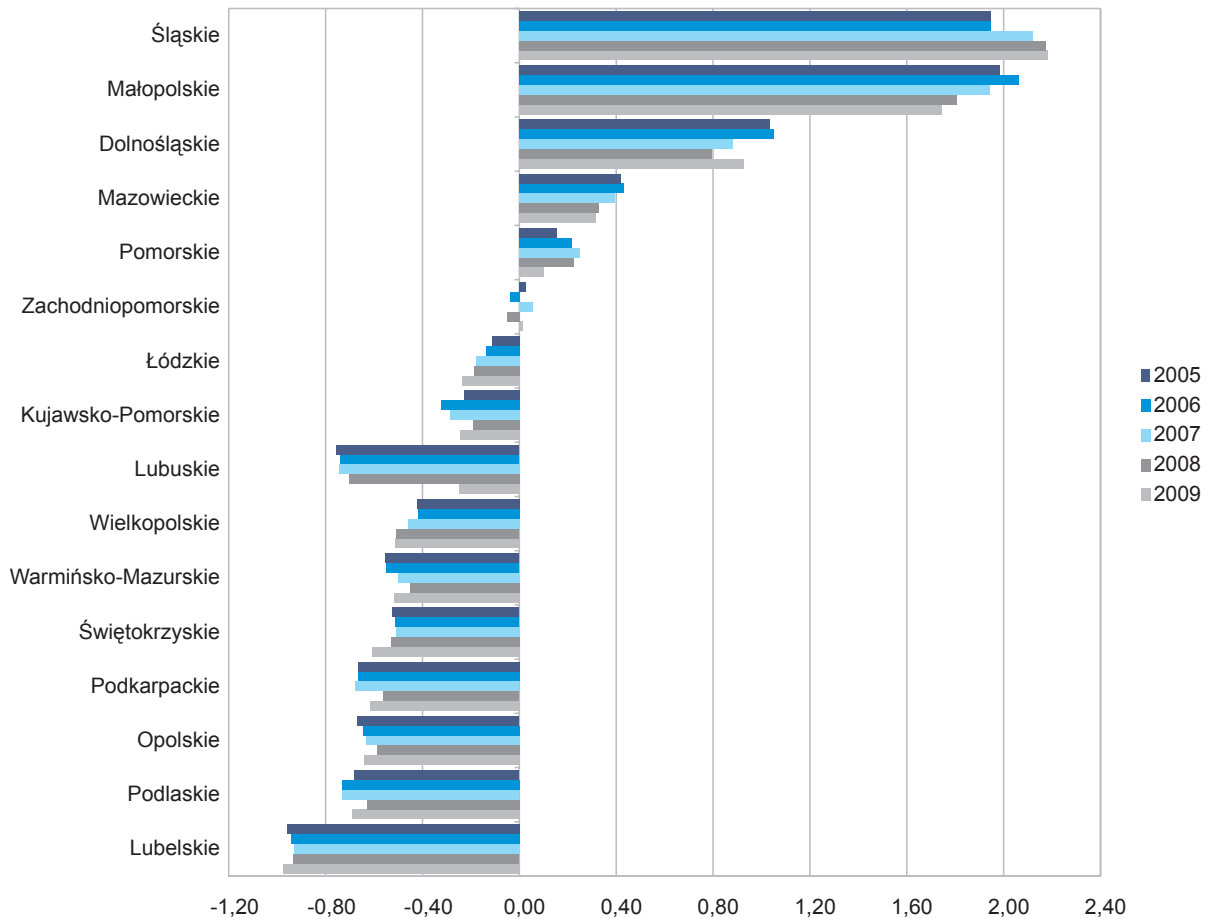
7.7. Infrastruktura społeczna

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności

Wysoki poziom rozwoju infrastruktury społecznej zaobserwowano w trzech regionach. Szczególnie wyróżnia się w tym względzie województwo śląskie oraz małopolskie. Województwo dolnośląskie wyraźnie ustępuje dwóm wymienionym regionom, ale ma znacznie lepszą sytuację niż kolejne po nim obszary w rankingu. Wymienione trzy województwa wyróżniają się dobrze rozbudowaną ofertą życia kulturalnego i dobrze rozwiniętą infrastrukturą turystyczną.

Grupa regionów o niskiej atrakcyjności w zakresie infrastruktury społecznej jest liczna, choć szczególnie wyróżnia się województwo lubelskie. Cechuje się ono względnie niską intensywnością życia kulturalnego jak i niskim poziomem rozwoju infrastruktury turystycznej.

Wykres 6. Ocena województw pod względem infrastruktury społecznej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Poziom rozwoju infrastruktury społecznej jest wypadkową różnych czynników. W zależności od regionu inna jest rola każdego z nich. Trzy wiodące regiony także różnią się konfiguracją składowych infrastruktury społecznej.

Tabela 57. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie infrastruktury społecznej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Wysoka intensywność działalności kulturalnej; dobrze rozwinięta infrastruktura hotelowa i gastronomiczna; wysoka aktywność lokalnych instytucji kultury
Zmiany	Poprawa w okresie 5 lat, brak wyraźnych zmian w ujęciu rocznym

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 58. Charakterystyka województwa małopolskiego w zakresie infrastruktury społecznej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Wysoka intensywność działalności kulturalnej; dobrze rozwinięta infrastruktura hotelowa i gastronomiczna; wysoka aktywność lokalnych instytucji kultury
Zmiany	Wyraźne względne pogorszenie w okresie 5 lat i nieznaczne w ujęciu rocznym – niższa od przeciętnej roczna dynamika działalności kulturalnej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 59. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie infrastruktury społecznej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Ponadprzeciętna intensywność działalności kulturalnej; dobrze rozwinięta infrastruktura hotelowa
Zmiany	Nieznaczne względne pogorszenie w okresie 5 lat, nieznaczna poprawa w ujęciu rocznym – wyraźny wzrost intensywności działalności kulturalnej

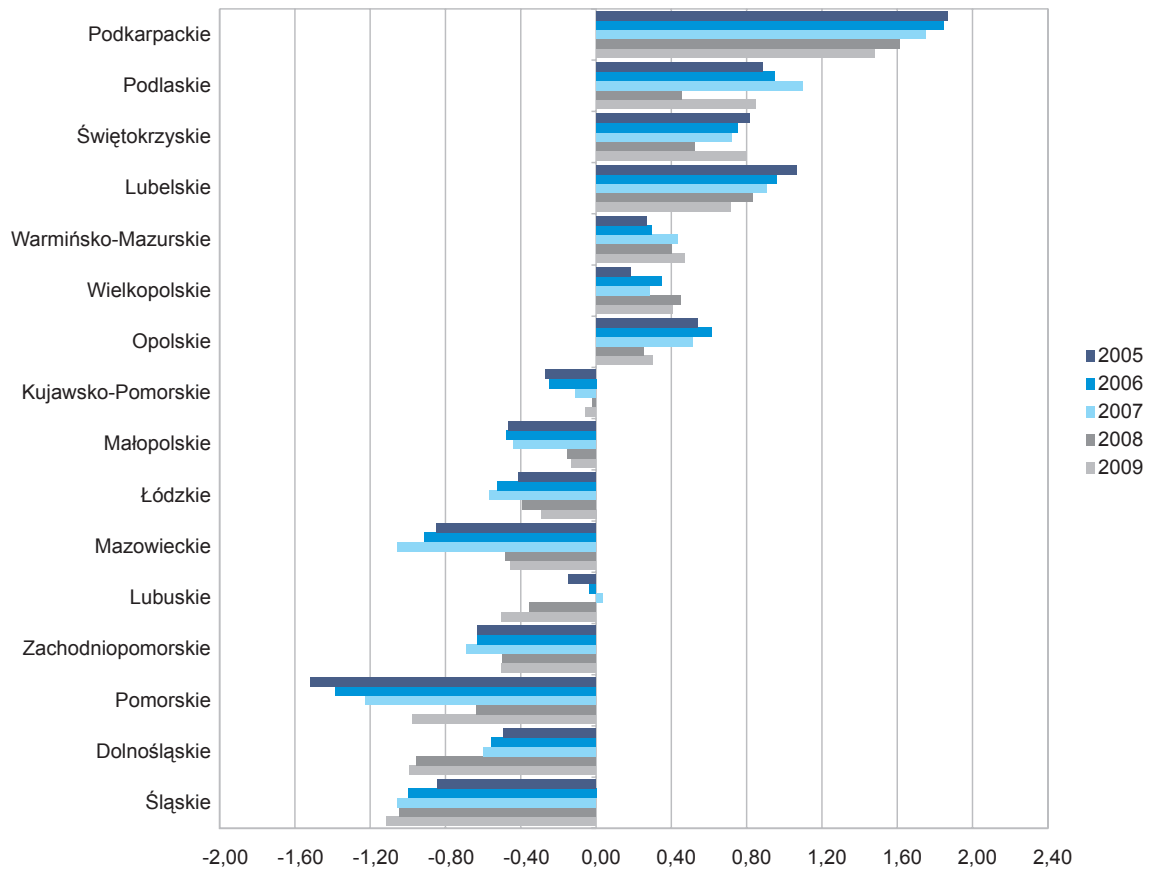
Źródło: opracowanie IBnGR.

7.8. Bezpieczeństwo powszechne

Przestrzenne różnicowanie atrakcyjności

Liderami w zakresie bezpieczeństwa powszechnego są cztery województwa wschodniej Polski – lubelskie, świętokrzyskie podlaskie i podkarpackie. Jest to efekt niskiego lub przeciętnego poziomu przestępczości i wysokiego lub przeciętnego wskaźnika wykrywalności przestępstw.

Wykres 7. Ocena województw pod względem bezpieczeństwa powszechnego

Źródło: opracowanie IBnGR.

Ranking regionów pod względem bezpieczeństwa powszechnego zamykają trzy województwa: pomorskie, dolnośląskie i śląskie. Cechują się one wyraźnie ponadprzeciętnym poziomem przestępczości i niskim wskaźnikiem wykrywalności przestępstw. Wyjątkiem w tym względzie jest jedynie województwo dolnośląskie, w którym wskaźnik wykrywalności przyjmuje wartości nie odbiegające istotnie od przeciętnej.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Poziom bezpieczeństwa powszechnego jest wypadkową dwóch czynników. W zależności od regionu każdy z nich przyjmuje inne wartości. Cztery wiodące regiony także różnią się konfiguracją składowych opisujących poziom bezpieczeństwa powszechnego.

Tabela 60. Charakterystyka województwa podkarpackiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Bardzo niski poziom przestępczości; ponadprzeciętny poziom wykrywalności przestępstw
Zmiany	Pogorszenie w okresie 5 lat i w ujęciu rocznym – względnie wysoka roczna dynamika wskaźnika przestępczości i niska wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 61. Charakterystyka województwa podlaskiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Niski poziom przestępczości
Zmiany	Względne pogorszenie w okresie 5 lat, poprawa w ujęciu rocznym – bardzo wysoka dynamika wykrywalności przestępstw

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 62. Charakterystyka województwa świętokrzyskiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Wysoka wykrywalność przestępstw
Zmiany	Brak istotnych zmian w okresie 5 lat, poprawa w ujęciu rocznym – bardzo wyraźny spadek poziomu przestępczości

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 63. Charakterystyka województwa lubelskiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Niski poziom przestępczości
Zmiany	Względne pogorszenie w okresie 5 lat i w ujęciu rocznym – nie wykraczająca poza przeciętną roczną dynamikę spadku przestępczości i wzrostu wykrywalności przestępstw

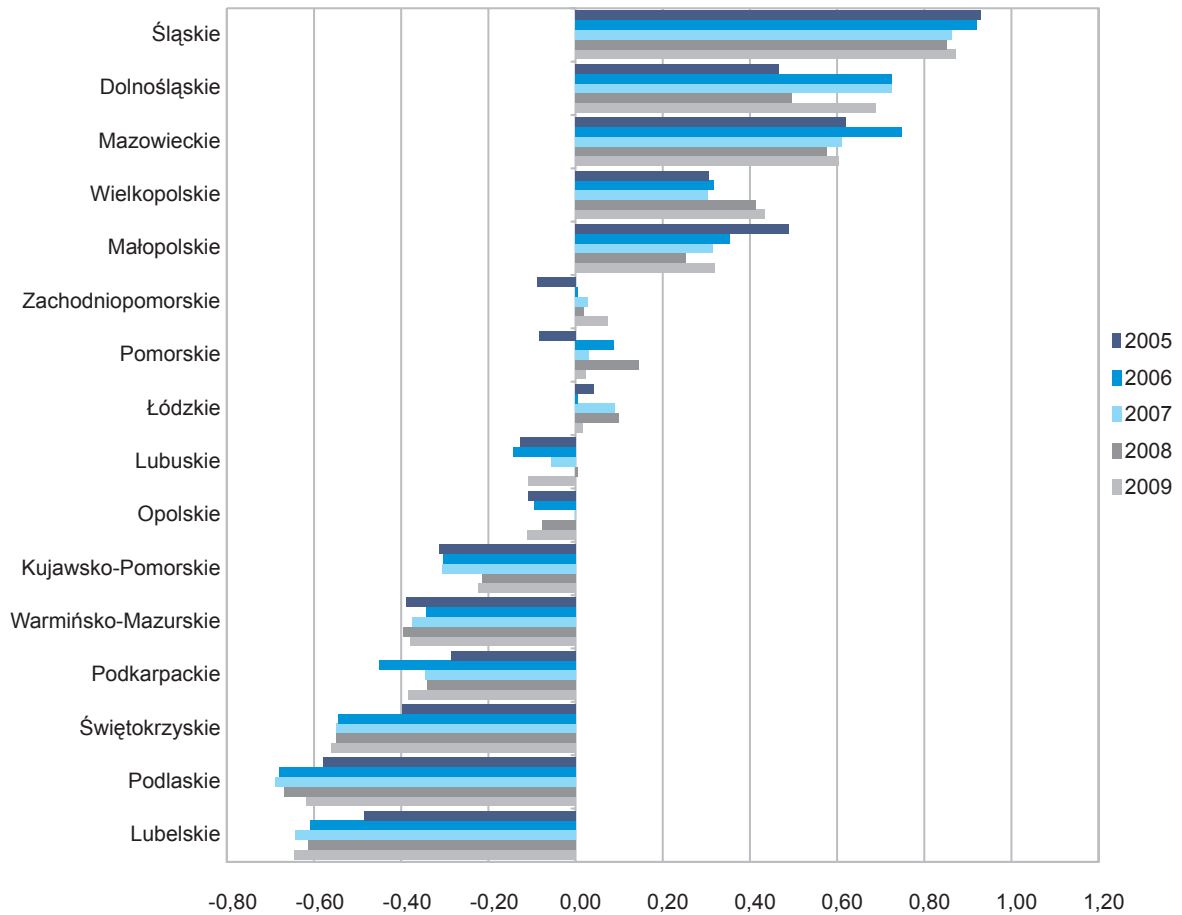
Źródło: opracowanie IBnGR.

7.9. Atrakcyjność inwestycyjna – ujęcie syntetyczne

Przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności

Wyraźnym liderem atrakcyjności inwestycyjnej nadal pozostaje województwo śląskie. Wysoka atrakcyjność inwestycyjna cechuje województwa dolnośląskie i mazowieckie. Grupę regionów o wyraźnie ponadprzeciętnej atrakcyjności stanowią województwa wielkopolskie i małopolskie. Nieznacznie ponadprzeciętna atrakcyjność cechuje trzy regiony: zachodniopomorskie, pomorskie i łódzkie. Wszystkie wymienione regiony zajmują wysokie lub przeciętne pozycje w poszczególnych aspektach atrakcyjności inwestycyjnej. Konfiguracja tych atutów jest jednak dość zróżnicowana.

Wykres 8. Ocena województw pod względem atrakcyjności inwestycyjnej

Źródło: opracowanie IBnGR.

Nieznacznie niższa od przeciętnej atrakcyjność inwestycyjna cechuje województwa lubuskie, opolskie i kujawsko-pomorskie. W klasie regionów o niskiej atrakcyjności znalazły się dwa województwa – warmińsko-mazurskie i podkarpackie. Ranking atrakcyjności inwestycyjnej zamykają województwa: świętokrzyskie, podlaskie i lubelskie.

Województwa o najwyższej atrakcyjności

Pięć województw o najwyższej, wysokiej i wyraźnie ponadprzeciętnej atrakcyjności inwestycyjnej, mimo pewnych cech wspólnych, różni się dość istotnie profilem atrakcyjności. Każde z nich dysponuje nieco innymi mocnymi i słabymi stronami w tym zakresie.

Tabela 64. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Zasoby i koszty pracy; rynek zbytu; infrastruktura gospodarcza; infrastruktura społeczna
Słabe strony	Poziom bezpieczeństwa powszechnego

Aspekty	Charakterystyka
Zmiany	Nieznaczny względny spadek w okresie 5 lat, w perspektywie rocznej minimalny wzrost – poprawa aktywność wobec inwestorów

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 65. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Dostępność transportowa; rynek zbytu infrastruktura gospodarcza; infrastruktura społeczna, aktywność wobec inwestorów
Słabe strony	Poziom bezpieczeństwa powszechnego
Zmiany	Wzrost w okresie 5 lat; wzrost w stosunku do 2008 r. – wzrost aktywność wobec inwestorów, wzrost zasobów ludzkich i chłonności rynku

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 66. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Rynek zbytu; infrastruktura gospodarcza; infrastruktura społeczna, aktywność wobec inwestorów
Słabe strony	Koszty pracy; poziom bezpieczeństwa powszechnego
Zmiany	Nieznaczny względny spadek w okresie 5 lat, w stosunku do 2008 r. nieznaczna poprawa – aktywność wobec inwestorów

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 67. Charakterystyka województwa wielkopolskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Zasoby i koszty pracy; dostępność transportowa; infrastruktura gospodarcza, aktywność wobec inwestorów
Zmiany	Systematyczna poprawa w okresie 5 lat; nieznaczna poprawa w perspektywie rocznej – aktywność wobec inwestorów, infrastruktura gospodarcza

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 68. Charakterystyka województwa małopolskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej

Aspekty	Charakterystyka
Mocne strony	Zasoby i koszty pracy; infrastruktura społeczna
Zmiany	Spadek w okresie 5 lat, w stosunku do 2008 r. wzrost – wyższa aktywność wobec inwestorów

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 69. Atrakcyjność inwestycyjna województw w 2009 r.

	Wagi	Dostępność transportowa		Zasoby i koszty pracy		Rynek zbytu		Infrastruktura gospodarcza		Infrastr. społ.		Bezpieczeństwo. powszechne		Aktywność województw wobec inwestorów		Atrakcyjność inwestycyjna województw	
		Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga	Wartość	Ranga
1	Śląskie	0,37	6	1,41	1	1,35	2	1,45	1	2,18	1	-1,11	16	0,23	5	0,87	1
2	Dolnośląskie	0,45	4	0,04	6	0,62	4	1,01	2	0,93	3	-0,99	15	1,99	1	0,69	2
3	Mazowieckie	0,47	3	-0,26	12	1,67	1	0,69	3	0,32	4	-0,45	11	1,32	3	0,60	3
4	Wielkopolskie	0,52	1	0,13	4	-0,10	9	0,35	4	-0,51	10	0,40	6	1,42	2	0,43	4
5	Małopolskie	0,24	8	0,47	2	0,56	5	0,17	5	1,74	2	-0,13	9	-0,13	7	0,32	5
6	Zachodniopomorskie	0,43	5	-0,17	9	0,03	8	-0,34	11	0,01	6	-0,50	13	0,42	4	0,07	6
7	Pomorskie	-0,15	11	-0,19	10	0,80	3	-0,14	7	0,10	5	-0,98	14	0,20	6	0,02	7
8	Łódzkie	0,23	9	0,22	3	-0,11	10	0,01	6	-0,24	7	-0,29	10	-0,21	8	0,02	8
9	Lubuskie	0,49	2	-0,2	11	0,04	7	-0,21	9	-0,25	9	-0,50	12	-0,53	11	-0,11	9
10	Opolskie	0,27	7	-0,27	13	0,06	6	-0,15	8	-0,64	14	0,30	7	-0,38	10	-0,11	10
11	Kujawsko-Pomorskie	0,08	10	0,04	5	-0,38	11	-0,51	14	-0,24	8	-0,06	8	-0,64	13	-0,22	11
12	Warmińsko-Mazurskie	-0,5	13	-0,29	14	-0,65	13	-0,43	13	-0,52	11	0,47	5	-0,32	9	-0,38	12
13	Podkarpackie	-0,67	14	-0,02	7	-1,00	14	-0,26	10	-0,62	13	1,48	1	-0,56	12	-0,38	13
14	Świętokrzyskie	-0,26	12	-0,1	8	-1,25	16	-0,69	16	-0,61	12	0,79	3	-1,18	16	-0,56	14
15	Podlaskie	-1,18	16	-0,47	16	-0,53	12	-0,41	12	-0,69	15	0,85	2	-0,77	14	-0,62	15
16	Lubelskie	-0,78	15	-0,34	15	-1,10	15	-0,52	15	-0,98	16	0,72	4	-0,88	15	-0,65	16

Źródło: opracowanie IBnGR.

Tabela 70. Zmiany atrakcyjności inwestycyjnej województw w latach 2005–2009

	Wartość wskaźnika synt. 2005	Pozycja w rankingu 2005	Wartość wskaźnika synt. 2006	Pozycja w rankingu 2006	Wartość wskaźnika synt. 2007	Pozycja w rankingu 2007	Wartość wskaźnika synt. 2008	Pozycja w rankingu 2008	Wartość wskaźnika synt. 2009	Pozycja w rankingu 2009	Zmiana pozycji 2009-2008
Śląskie	0,93	1	0,92	1	0,86	1	0,85	1	0,87	1	0
Dolnośląskie	0,47	4	0,73	3	0,73	2	0,50	3	0,69	2	+1
Mazowieckie	0,62	2	0,75	2	0,61	3	0,58	2	0,61	3	-1
Wielkopolskie	0,31	5	0,32	5	0,30	5	0,41	4	0,43	4	0
Małopolskie	0,49	3	0,35	4	0,31	4	0,25	5	0,32	5	0
Zachodniopomorskie	-0,09	8	0,01	8	0,03	8	0,02	8	0,07	6	+2
Pomorskie	-0,08	7	0,09	6	0,03	7	0,14	6	0,02	7	-1
Łódzkie	0,04	6	0,01	7	0,09	6	0,10	7	0,02	8	-1
Lubuskie	-0,13	10	-0,14	10	-0,06	10	0,01	9	-0,11	9	0
Opolskie	-0,11	9	-0,09	9	0,00	9	-0,08	10	-0,11	10	0
Kujawsko-Pomorskie	-0,31	12	-0,30	11	-0,31	11	-0,21	11	-0,22	11	0
Warmińsko-Mazurskie	-0,39	13	-0,34	12	-0,38	13	-0,40	13	-0,38	12	+1
Podkarpackie	-0,29	11	-0,45	13	-0,35	12	-0,34	12	-0,38	13	-1
Świętokrzyskie	-0,40	14	-0,54	14	-0,55	14	-0,55	14	-0,56	14	0
Podlaskie	-0,58	16	-0,68	16	-0,69	16	-0,67	16	-0,62	15	+1
Lubelskie	-0,49	15	-0,61	15	-0,64	15	-0,61	15	-0,65	16	-1

Źródło: opracowanie IBnGR.

SPIS TABEL

Tabela 1. Atrakcyjność inwestycyjna województw w 2009 r.	7
Tabela 2. Czynniki i ich znaczenie dla atrakcyjności inwestycyjnej podregionów i województw	12
Tabela 3. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności przemysłowej w latach 2008–2009	23
Tabela 4. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu katowickiego w 2009 r.	23
Tabela 5. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu rybnickiego w 2009 r.	24
Tabela 6. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu łódzkiego w 2009 r.	24
Tabela 7. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu poznańskiego w 2009 r.	24
Tabela 8. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu bydgosko-toruńskiego w 2009 r.	25
Tabela 9. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu wałbrzyskiego w 2009 r.	25
Tabela 10. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu wrocławskiego w 2009 r.	25
Tabela 11. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu krakowskiego w 2009 r.	26
Tabela 12. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu oświęcimskiego w 2008 r.	26
Tabela 13. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu tarnobrzeskiego w 2009 r.	26
Tabela 14. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności przemysłowej – mocne i słabe strony podregionu bielskiego w 2009 r.	27
Tabela 15. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności usługowej w latach 2008–2009	29
Tabela 16. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu łódzkiego w 2009 r.	29
Tabela 17. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu warszawskiego w 2009 r.	30
Tabela 18. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu katowickiego w 2009 r.	30
Tabela 19. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu krakowskiego w 2009 r.	31
Tabela 20. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu poznańskiego w 2009 r.	31

Tabela 21. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu bydgosko-toruńskiego w 2009 r.	31
Tabela 22. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu wrocławskiego w 2009 r.	32
Tabela 23. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu trójmiejskiego w 2009 r.	32
Tabela 24. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu wałbrzyskiego w 2009 r.	33
Tabela 25. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu rzeszowskiego w 2009 r.	33
Tabela 26. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności usługowej – mocne i słabe strony podregionu bielskiego w 2009 r.	33
Tabela 27. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności zaawansowanej technologicznie w latach 2008–2009	34
Tabela 28. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu warszawskiego w 2009 r.	36
Tabela 29. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu łódzkiego w 2009 r.	36
Tabela 30. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu krakowskiego w 2009 r.	37
Tabela 31. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu poznańskiego w 2009 r.	37
Tabela 32. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu trójmiejskiego w 2009 r.	38
Tabela 33. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu wrocławskiego w 2009 r.	38
Tabela 34. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu katowickiego w 2009 r.	39
Tabela 35. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu bydgosko-toruńskiego w 2009 r.	39
Tabela 36. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu szczecińskiego w 2009 r.	40
Tabela 37. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu bielskiego w 2009 r.	40
Tabela 38. Atrakcyjność inwestycyjna dla działalności zaawansowanej technologicznie – mocne i słabe strony podregionu rzeszowskiego w 2009 r.	40
Tabela 39. Charakterystyka zasobów pracy województwa śląskiego	42
Tabela 40. Charakterystyka zasobów pracy województwa małopolskiego.....	43
Tabela 41. Charakterystyka zasobów pracy województwa łódzkiego	43
Tabela 42. Charakterystyka zasobów pracy województwa wielkopolskiego	43
Tabela 44. Charakterystyka województwa wielkopolskiego w zakresie aktywności wobec inwestorów	45

Tabela 45. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie aktywności wobec inwestorów	45
Tabela 46. Charakterystyka województwa wielkopolskiego w zakresie dostępności transportowej	46
Tabela 47. Charakterystyka województwa lubuskiego w zakresie dostępności transportowej	46
Tabela 48. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie dostępności transportowej.....	47
Tabela 49. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie dostępności transportowej.....	47
Tabela 50. Charakterystyka województwa zachodniopomorskiego w zakresie dostępności transportowej.....	47
Tabela 51. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie dostępności transportowej.....	47
Tabela 52. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie chłonności rynku	48
Tabela 53. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie chłonności rynku.....	49
Tabela 54. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie infrastruktury gospodarczej	51
Tabela 55. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie infrastruktury gospodarczej	51
Tabela 56. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie infrastruktury gospodarczej	51
Tabela 57. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie infrastruktury społecznej.....	53
Tabela 58. Charakterystyka województwa małopolskiego w zakresie infrastruktury społecznej....	53
Tabela 59. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie infrastruktury społecznej....	53
Tabela 60. Charakterystyka województwa podkarpackiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego.....	54
Tabela 61. Charakterystyka województwa podlaskiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego	55
Tabela 62. Charakterystyka województwa świętokrzyskiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego.....	55
Tabela 63. Charakterystyka województwa lubelskiego w zakresie bezpieczeństwa powszechnego	55
Tabela 64. Charakterystyka województwa śląskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej	56
Tabela 65. Charakterystyka województwa dolnośląskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej.....	57
Tabela 66. Charakterystyka województwa mazowieckiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej.....	57
Tabela 67. Charakterystyka województwa wielkopolskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej.....	57
Tabela 68. Charakterystyka województwa małopolskiego w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej.....	57
Tabela 70. Zmiany atrakcyjności inwestycyjnej województw w latach 2005–2009	59

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Ocena województw pod względem zasobów i kosztów pracy	42
Wykres 2. Ocena województw pod względem aktywności wobec inwestorów	44
Wykres 3. Ocena województw pod względem dostępności transportowej	46
Wykres 4. Ocena województw pod względem chłonności rynku	48
Wykres 5. Ocena województw pod względem infrastruktury gospodarczej	50
Wykres 6. Ocena województw pod względem infrastruktury społecznej	52
Wykres 7. Ocena województw pod względem bezpieczeństwa powszechnego	54
Wykres 8. Ocena województw pod względem atrakcyjności inwestycyjnej	56

SPIS MAP

Mapa 1. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności przemysłowej w 2009 r.	22
Mapa 2. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności usługowej w 2009 r.	28
Mapa 3. Atrakcyjność inwestycyjna podregionów dla działalności zaawansowanej technologicznie w 2009 r.	35

